

Pla d'Acció Cultural

Prats de Lluçanès

2020

**Diputació
Barcelona**

AJUNTAMENT DE

PRATS DE LLUÇANÈS

Pla d'Acció Cultural

Prats de Lluçanès

2020

Diputació
Barcelona

AJUNTAMENT DE

PRATS DE LLUÇANÈS

© Diputació de Barcelona

Octubre de 2020

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

SUMARI

1. Justificació i objectius.....	7
2. Metodologia.....	9
3. Anàlisi del context.....	13
3.1. Municipi i territori.....	14
3.2. Població.....	16
3.3. Context socioeconòmic.....	19
3.4. Impacte de la pandèmia de la COVID-19.....	21
4. Anàlisi interna.....	23
4.1. Agents culturals.....	24
4.1.1. Ajuntament de Prats de Lluçanès.....	24
4.1.2. Consorci del Lluçanès.....	30
4.1.3. Diputació de Barcelona.....	32
4.1.4. Associacions culturals.....	33
4.2. Elements patrimonials i equipaments culturals.....	41
4.2.1. Elements patrimonials.....	41
4.2.2. Equipaments culturals de titularitat municipal.....	43
4.2.3. Equipaments culturals de titularitat privada.....	51
4.3. Dinàmiques culturals.....	52
4.3.1. El sistema cultural de Prats de Lluçanès.....	52
4.3.2. Mecanismes de participació i relació entre agents.....	55
4.3.3. Vertebració de l'activitat cultural.....	57
4.3.4. Transversalitat.....	58
5. Diagnòstic.....	61
5.1. Síntesi de la situació actual.....	62
5.2. Hipòtesi causa-efecte.....	62
5.3. Reptes de futur.....	64
6. Estratègia.....	77
6.1. Introducció.....	78
6.2. Objectius.....	79
6.3. Línies estratègiques.....	80
6.4. Mesures.....	81
1) Facilitar l'accés ciutadà a pràctiques de formació artística i cultural.....	82
2) Donar suport a la creació i producció artístiques.....	86
3) Possibilitar l'accés ciutadà a una programació cultural estable i diversificada.....	89
4) Promoure l'enfortiment i vertebració dels agents culturals.....	93
5) Millorar la qualitat i funcionalitat de les infraestructures culturals.....	99

6)	Impulsar la cooperació cultural amb els municipis del Lluçanès	102
7)	Implantar un model de governança en xarxa de l'acció cultural	106
7.	Ordenació de les mesures per fases.....	109
7.1.	Quadre general.....	110
7.2.	Accions de la fase 1 (2021-2023).....	111
8.	Seguiment.....	113
9.	Annexos: proposta de Mapa d'equipaments culturals (MEC).....	115
10.	Crèdits.....	123

L'Ajuntament de Prats de Lluçanès va valorar la necessitat de disposar d'un pla estratègic per tal d'encetar un procés de reflexió i debat orientat a analitzar la situació en què es trobava la cultura al municipi i la seva comarca.

Després de contactar amb el Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, es va acordar l'elaboració del Pla d'acció cultural de Prats de Lluçanès que planteja una estratègia fonamentada en l'anàlisi i la diagnosi de la realitat cultural al territori. Una vegada aconseguida aquesta fotografia, a través d'una metodologia participativa es van anar definint tot un seguit de propostes per tal d'incrementar i optimitzar les iniciatives existents i la previsió de nous escenaris, noves polítiques, pràctiques i accions per al seu desenvolupament futur.

El fet d'haver fet partícips a les associacions i als agents culturals, com també d'haver comptat amb un absolut consens polític dins l'Ajuntament de Prats de Lluçanès, ens assegura que aquest document serà una eina valuosa i imprescindible per als propers anys.

Per assegurar que l'esperit del Pla d'acció cultural de Prats de Lluçanès es mantingui cal destacar que es va aprovar per unanimitat el 20 de gener de 2020 al Ple de l'Ajuntament

Jordi Batriu Font
Regidor de Cultura i Turisme

1. Justificació i objectius

L'Ajuntament de Prats de Lluçanès, fins a dia d'avui, no havia dut a terme la redacció d'un pla d'acció cultural, de manera que aquesta és la primera ocasió a la vila en què es debat de forma oberta a la participació ciutadana entorn de la realitat cultural al municipi i quines línies de futur caldrà definir. Per bé que és cert que fins ara no s'havien definit unes estratègies polítiques en aquesta àrea del consistori, l'elaboració del pla és un símptoma de l'interès creixent per a la planificació en la gestió de l'àrea.

Els plans d'acció cultural (PAC) que elabora el CERC "són instruments per a la reflexió, debat i desenvolupament d'estratègies i propostes per a l'acció cultural local. És un procés liderat pels ajuntaments, basat en les aportacions tècniques i la participació ciutadana, fomentant la corresponsabilitat entre els diferents sectors i agents culturals locals. Durant tot el procés es treballen els eixos cap a on han d'enfocar-se les actuacions futures en matèria d'acció cultural local. Així, les propostes s'orienten a reforçar el paper estratègic de les polítiques culturals, la cohesió social, la interculturalitat, la identitat, la transversalitat i el foment del treball en xarxa amb municipis propers¹."

En el moment de tancar la redacció del document vivim en un procés de desescalada del confinament derivat de la pandèmia de la COVID-19 que ha tingut un impacte conjuntural molt fort en l'acció cultural presencial i que pot comportar canvis estructurals, i accelerar processos emergents relacionats amb la digitalització. Sembla que les restriccions a les pràctiques presencials es mantindran d'una manera o altra fins a disposar d'una vacuna efectiva, que sembla que es podrà generalitzar a mitjans del 2021. Encara és molt d'hora, també, per saber quins canvis estructurals afectaran en el futur les pràctiques culturals habituals. Tanquem l'elaboració de l'estudi, doncs, amb una certa incertesa i, tot i que les mesures proposades probablement continuaran essent viables, tal volta el calendari es dilatarà en el temps. Malgrat aquesta situació, el pla continua essent vàlid perquè proposa un full de ruta i reforça el paper de la cultura en el desenvolupament de la comunitat territorial de Prats.

¹ Centre d'Estudis i Recursos Culturals de la Diputació de Barcelona (2020). Programa d'assessoraments culturals. [Consulta: 9 d'octubre de 2020] <https://www.diba.cat/cerc/assessorament>

2. Metodologia

L'elaboració del PAC s'ha fet en dues fases.

Primera fase

A la **primera fase**, centrada en la diagnosi del sistema cultural local, s'han dut a terme les accions següents:

a. Recollida d'informació prèvia i anàlisi documental de:

- La informació estadística facilitada pel CERC, Memòria tècnica de l'inventari del patrimoni cultural de Prats de Lluçanès elaborat per l'Oficina de Patrimoni Cultural (OPC) i altres dades disponibles a la xarxa.
- Informació i memòries facilitades per l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Prats de Lluçanès.
- Entrevistes amb la responsable tècnica de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Prats de Lluçanès.
- Entrevistes telemàtiques amb certs agents considerats clau, com és el cas de l'Escola de Música i Arts del Lluçanès.

b. Celebració de sessions de treball amb reunions de grup:

- Amb les persones membres de l'equip de govern de l'Ajuntament.
- Amb agents culturals del municipi, especialment entitats del tercer sector cultural i creadors culturals.

c. Elaboració de la diagnosi:

- Interpretació de la informació recollida al llarg del procés.
- Elaboració d'una síntesi analítica DAFO, i d'una conclusió i una hipòtesi explicativa causa-efecte.
- Redacció del document².

Les sessions de treball presencials fetes en la primera fase han estat les següents:

Data

Acció

---

² La redacció del document contempla l'elaboració d'un primer esborrany, la seva revisió per part de l'Ajuntament i el CERC, i la incorporació de les esmenes pertinents.

19 de novembre	Entrevista per contextualitzar la informació rebuda i visita d'equipaments culturals
21 de novembre	Reunió de grup amb representants de l'Ajuntament
27 de novembre	Reunió de grup amb agents culturals
28 de novembre	Reunió de grup amb agents culturals

Segona fase

La **segona fase** ha consistit en l'elaboració d'un pla d'acció basat en la diagnosi. A tal efecte s'han dut a terme les següents accions:

- a. **Elaboració d'un marc conceptual** que defineix els valors, conceptes i models en els quals es basen els objectius i les línies estratègiques proposades.
- b. **Formulació d'una proposta d'objectius, línies estratègiques i mesures:**
  - Els objectius que es volen assolir a través del pla i durant la seva vigència.
  - Línies estratègiques com a processos a desenvolupar per assolir els objectius.
  - Les mesures, és a dir, les accions que es poden dur a terme per desenvolupar les línies estratègiques.
  - L'ordenació de les accions en fases.
  - L'establiment de mecanismes de seguiment i reestructuració de les mesures proposades.
- c. **Revisió per part de l'Ajuntament i el CERC**
  - La revisió, per part de l'Ajuntament, que la proposta de pla d'acció s'ajusta a la seva percepció del que cal i és viable dur a terme.
  - La revisió tècnica, per part del CERC i altres oficines de la Diputació de Barcelona, de la solvència i qualitat tècnica del pla proposat i de la seva correspondència amb els plans sectorials que tenen al seu càrrec.

d. Contrast amb els agents culturals locals i aprovació

- Un cop el document ha estat validat per l'Ajuntament i el CERC, es presentarà i contrastarà amb els agents locals per tal que l'enriqueixin, aportin propostes operatives i s'impliquin en el seu desenvolupament.
- Posteriorment, l'Ajuntament el portarà a debat i aprovació per part de l'òrgan competent.

El calendari de treball de la segona fase ha estat alterat pel confinament derivat de la pandèmia de la COVID-19 i comprèn una primera **subfase de treball virtual** amb telereunions i revisió electrònica de documents, i una segona **subfase presencial** que, si no sorgeixen contingències que ho privin, es durà a terme a través d'aportacions per correu electrònic i una trobada amb agents culturals (una o dues reunions de grup) el dia 16 de setembre del 2020.

Les sessions de treball presencials realitzades en la segona fase han estat les següents:

Data	Acció
19 de novembre	Anàlisi fonts d'informació i visita als equipaments culturals
11 de febrer	Concreció de pla de treball i agenda amb tècnica de cultura i reunió amb representants de l'Ajuntament
4 de març	Presentació del projecte de Cafè-Teatre Orient i reunió amb agents culturals sobre línies estratègiques i mesures
22 d'abril	Reunió amb representants de l'Ajuntament per contrastar línies estratègiques i mesures
16 de setembre	Contrast presencial amb agents culturals

3. Anàlisi del context

3.1. Municipi i territori

Prats de Lluçanès és un municipi situat al nord-est de la Depressió Central Catalana, al Lluçanès, comarca d'Osona. Capital de la fins a dia d'avui subcomarca del Lluçanès, ocupa un territori de 13.29 km² i té 2.569 habitants.

El primer document escrit on es fa referència a Prats de Lluçanès data de l'any 905, en l'acta de consagració de l'antiga parròquia de Santa Maria de Lluçà. Des de principis del segle XI i fins ben entrat el segle XV, la població de Prats no es concentrava constituint cap nucli urbà, sinó que en l'extensió del seu altiplà s'hi formaven conjunts importants de masos, depenent majoritàriament de les batllies de Torroella i del Soler de N'Hug. La primera església de Sant Vicenç, el patró pradenc, no apareix documentada amb categoria parroquial fins l'any 1063, i és al seu voltant on tingué lloc el naixement de la població de Prats. A causa de les pestes i la disminució de la població, l'any 1435 fou annexada a Santa Eulàlia de Pardines com a sufragània, situació que es mantindria fins l'any 1787. L'any 1681 Carles II atorgà a Prats de Lluçanès el títol de Lleial Vila.

El 5 de febrer del 1714, en l'última etapa de la Guerra de Successió, la vila va ser cremada per les tropes del Borbó Felip V, comandades per Carrillo de Albornoz, comte de Montemar, data i fets que encara es recorden cada any tocant les campanes per Santa Àgata i amb una sèrie d'actes commemoratius. Mesos més tard, l'1 de juliol el poble va tornar a viure una segona crema per part de les mateixes tropes.

Es pot dir que és durant el segle XVII quan realment es forma el poble de Prats de Lluçanès. És una època de gran creixement per a tota la comarca. L'any 1611 es constitueix la sotsvegueria del Lluçanès que va durar fins el 1716 i es creà el Consell de Jurats del Lluçanès. L'augment de la població va fer desbordar l'antic barri de la Sagrera, als voltants de la capella de la Bonasort i el poble s'expandí cap al nord, als voltants del carrer Major i per l'indret on entre els anys 1627 i 1649 s'edificà l'actual església parroquial.

El ressorgiment, tant econòmic com cultural, que es va iniciar a finals dels anys 50 i a principis de la dècada dels 60 s'ha mantingut fins els nostres dies, amb baixades com la que va provocar el tancament de l'empresa *Hilados y Tejidos Puigneró* que havia estat causa important del fort augment d'habitants dels anys 80 i 90.

Prats de Lluçanès ha esdevingut la capital indiscutible de la contrada lluçanesa, de la qual constitueix la població més important i dinàmica. La vila, que en el transcurs de la seva història ha sofert grans destrosses a causa de pestes i guerres, fou reconstruïda, quasi en la seva totalitat, a principis del segle XVIII. D'abans d'aquesta època es conserven algunes cases amb portals

adovellats en forma d'arc de mig punt com és el cas de Cal Bernat, però la majoria de cases més antigues conservades van ser edificades entre els anys 1720 i 1770. En els carrers més antics de la vila es poden veure les llindes gravades de les cases, com també alguns finestrals de pedra i balcons força interessants.

Com esmentàvem a l'inici d'aquest punt del document, Prats exerceix de capital de la comarca natural del Lluçanès, la qual comprèn majoritàriament municipis que pertanyen administrativament a Osona, com també al Berguedà i al Bages. Tot i això, la reivindicació de la identitat territorial i de les lògiques de les sinergies locals, fan que s'hagi vingut reclamant, especialment els darrers anys, la creació administrativa de la comarca, cosa que afavoriria i facilitaria en major mesura mancomunar serveis públics, i donar resposta a la realitat territorial, com ja fa en diversos àmbits el Consorci del Lluçanès. De fet, els ajuntaments membres d'aquest organisme van registrar al Parlament de Catalunya la sol·licitud per iniciar els tràmits per constituir-se com a comarca el 13 d'octubre de 2010. Aquesta decisió es va aprovar en referèndum el juliol de 2015, amb un 70,73% dels vots a favor, encara que la inestabilitat política a partir de la tardor de 2017 va acabar bloquejant el procés.

La vila de Prats de Lluçanès ha estat, des de sempre, sensible a les manifestacions culturals i artístiques que, en moltes ocasions, l'han donada a conèixer a molts indrets de Catalunya. Aquesta vitalitat cultural, lligada a la forta voluntat de ser de la seva gent, és un dels signes més notoris que ha mantingut la població al llarg dels anys. El municipi de Prats de Lluçanès gaudeix d'una gran riquesa cultural, festiva i tradicional.

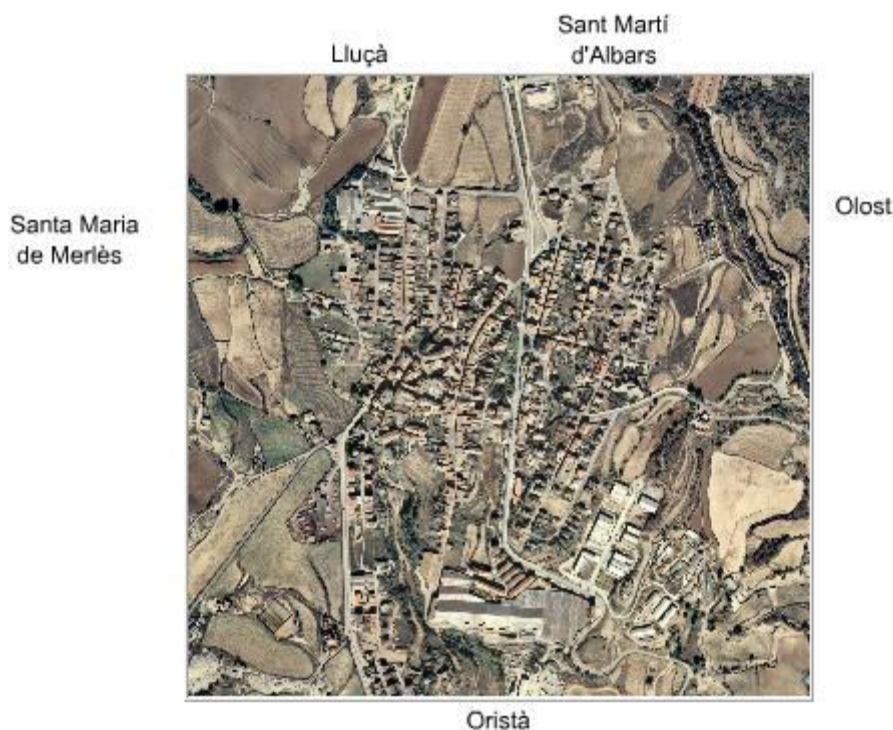

Figura 1. Ortofoto del nucli del municipi

Font: visors de mapes IDEBarcelona

A la figura 1 es distingeix amb claredat el centre històric de la vila, a la part centre-oest, les expansions urbanístiques, principalment a l'est i el nord-oest i les extensions d'ús industrial, essencialment al sud. Tan Prats com el Lluçanès en general han tingut, tradicionalment, una dependència de certs serveis ubicats en municipis més grans de l'entorn, com és el cas de Navàs, al Bages (a 22 km de distància), Gironella, al Berguedà (a 19 km de distància) o Vic mateix, localitzat a 29 km del municipi.

3.2. Població

Al llarg dels darrers 18 anys, la tendència demogràfica al municipi ha estat marcada per un lleuger descens, que s'ha vist més accentuat a partir de 2010, moment des del qual Prats de Lluçanès ha perdut un 8% de la població. De fet, com podeu observar en el gràfic que segueix aquestes línies (figura 2), el creixement poblacional que estaven experimentant tan les comarques barcelonines, com Osona i el global de Catalunya mateix en el període previ al 2008 contrasta amb un estancament a la capital lluçanesa que de llavors ençà, ha evolucionat cap a un acusat decreixement.

En el context del món rural, durant els anys previs a la recessió econòmica encetada el 2008, va semblar que la tendència a la despoblació de les zones rurals s'havia revertit, però a partir de llavors s'ha accelerat més, tornant a l'èxode cap a les ciutats. Aquesta dinàmica es veu incentivada per la manca d'oportunitats econòmiques, però cal tenir presents altres factors, l'accés als serveis bàsics com són els consultoris mèdics o la proximitat dels centres d'educació obligatòria, com també culturals i altres factors que contribueixen a la generació de capital social. Recentment, el desembre de 2019, l'Observatori del món rural celebrava una nova recuperació a un nombre important de municipis rurals, per bé que l'Idescat adverteix d'una nova tendència negativa per a l'any 2020.

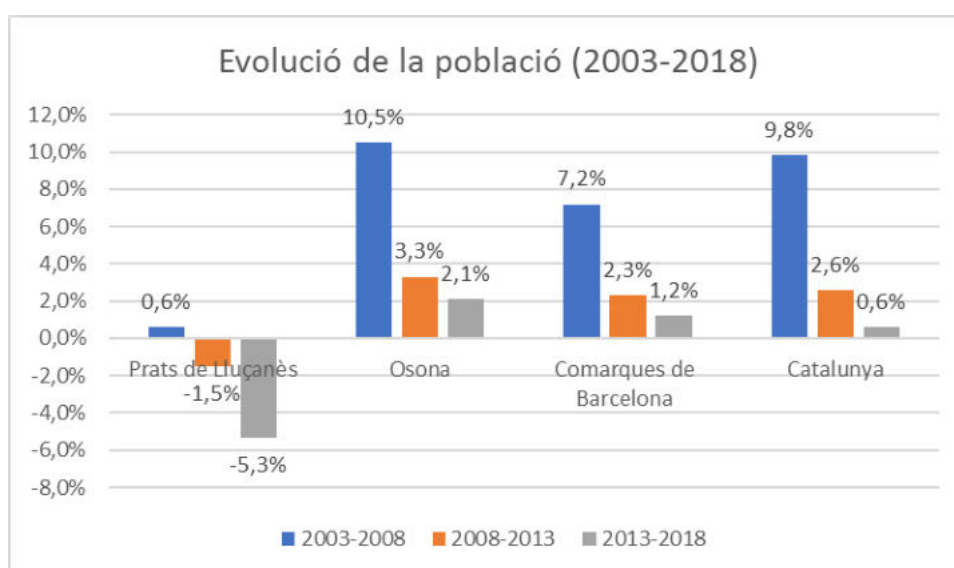
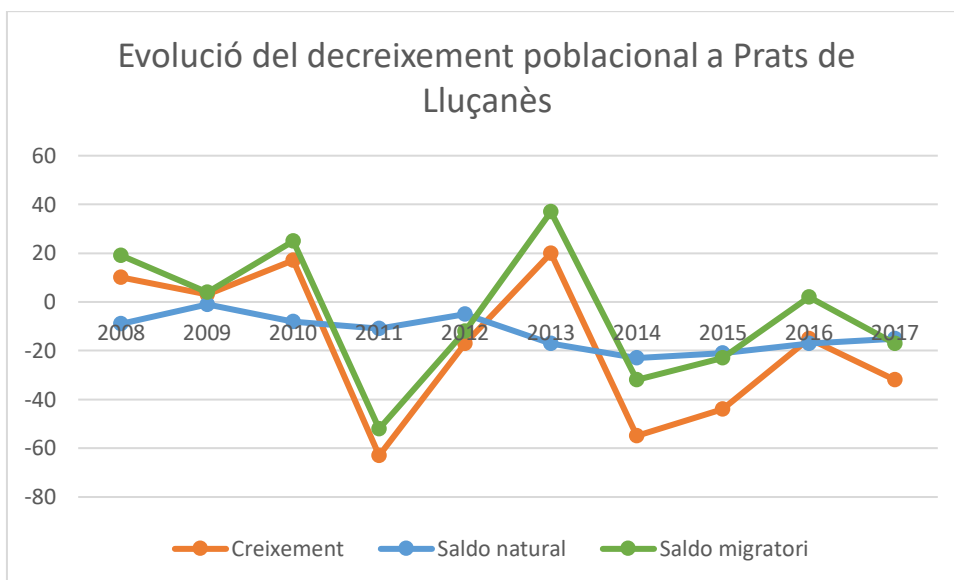

Figura 2. Evolució de la població per franges quinquenals

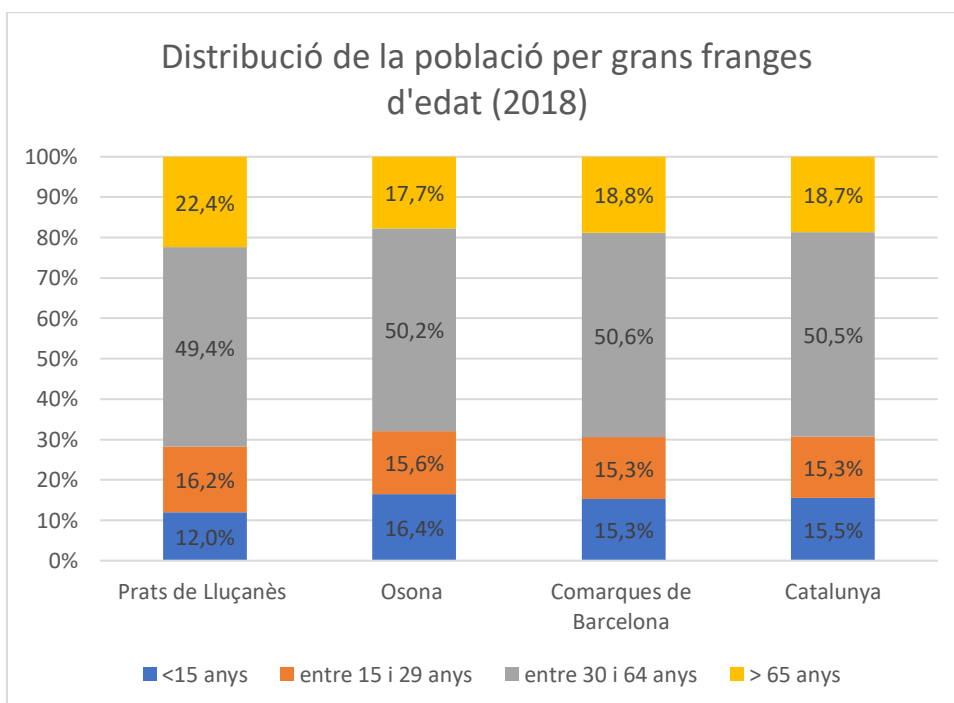
Font: elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel CERC

Si analitzem més específicament aquesta evolució en el cas de Prats de Lluçanès, observem que el creixement natural es troba permanentment en xifres negatives, en relació també amb un acusat envelliment de la població, mentre que la fluctuació en el saldo migratori és el que marca de forma decisiva el creixement o decreixement anual del total d'habitants del municipi.

Figura 3. Evolució del decreixement poblacional de Prats de Lluçanès

Font: elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel CERC

Figura 4. Distribució de la població per grans franges d'edat

Font: elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel CERC

L'envelliment poblacional és notori, atenent que el 22,4% de la població supera els 65 anys, mentre que tan sols el 12% de pradencs i pradenques tenen menys de 15 anys. Aquesta proporció ens dona un índex d'envelliment especialment alt, d'un 187%, és a dir, prop de dues persones de la tercera edat per cada una de la primera infància, molt superior a la mitjana d'Osona i l'àmbit supracomarcal.

Pel que fa a la procedència de la població, Prats de Lluçanès mostra, com el global d'Osona, un elevat percentatge de població nascuda a la mateixa comarca. De fet, a Prats la població que no és nascuda a Catalunya és molt poc significativa, corresponent només a un 14,6%. Això ens dibuixa una realitat municipal on la diversitat cultural és gairebé inexistente, amb l'excepció d'unes 65 persones d'origen marroquí i unes desenes de romaneses i hondurenyes.

Pel que fa al coneixement del català, com és el cas de la majoria de poblacions amb contextos com és el cas de Prats, la llengua gaudeix d'un bon estat de salut, per més que cal tenir present que no es disposa de dades actualitzades des de 2011.

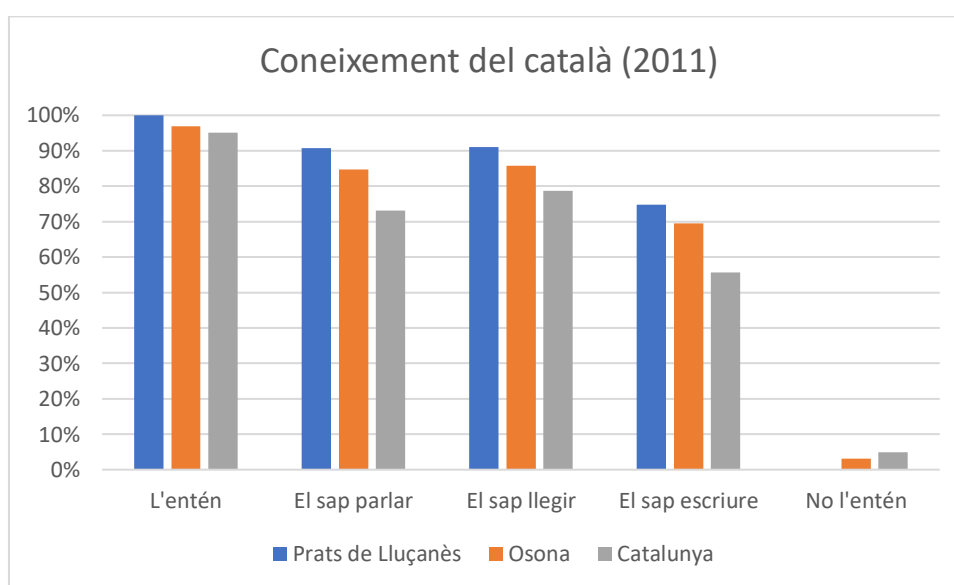
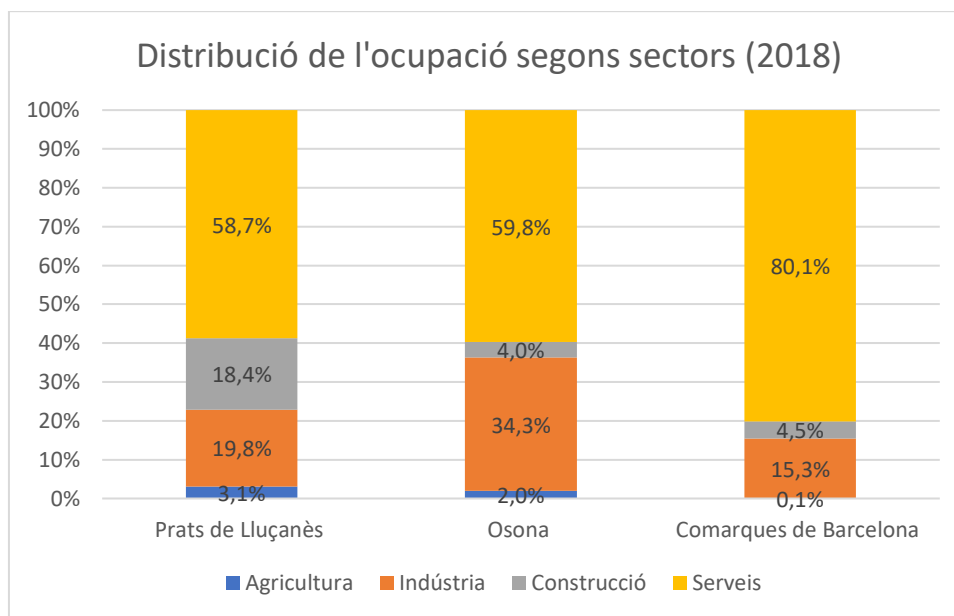

Figura 5. Coneixement del català

Font: elaboració pròpia a partir de dades extretes de l'Idescat

3.3. Context socioeconòmic

Al llarg de l'any 2019 Prats de Lluçanès ha vist el seu atur reduït en un 0,17%, trobant-se a inicis de 2020 en un 8,03%. Aquest percentatge és més de dos punts inferior a la mitjana de les comarques barcelonines, havent-se reduït gairebé a la meitat des de 2012. Això suposa prop d'un miler de persones afiliades a la Seguretat Social, sota règim d'autònoms o assalariats. Prenent com a referència la població assalariada, es distribueix per sectors de la següent forma:

Figura 6. Distribució de l'ocupació de la població assalariada per sectors

Font: elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel CERC

Atenent les dades de la figura 6, Prats denota tenir una proporció de població activa ocupada en l'àmbit de la construcció molt més destacada que a la mitjana d'Osona i de les comarques de Barcelona. D'altra banda, la realitat del Lluçanès, com es desprèn de la seva ubicació apartada dels principals mitjans de comunicació, no és la d'una comarca industrial com és el cas d'Osona, per bé que cal tenir present una activitat significativa en el camp de la indústria agroalimentària. Finalment, el sector serveis exhibeix un menor dinamisme que en els altres àmbits territorials de les comarques de Barcelona, tot i que només un punt per sota de la mitjana osonenca.

Actualment, tot i l'efecte de la crisi econòmica passada i l'amenaça d'una nova recessió, les perspectives a la comarca són positives gràcies a la posada en funcionament de l'Eix del Lluçanès, en l'àmbit de les comunicacions, i la presència d'una àmplia varietat de serveis i equipaments per a la salut, l'educació, l'activitat esportiva i l'emprenedoria, entre d'altres.

En aquest darrer aspecte cal destacar la recent creació de *L'Espai de coworking* i per a entitats, el qual, juntament amb el servei d'assessorament per a empreses i persones emprenedores ofert per l'Ajuntament i pel Consorci del Lluçanès, ofereix les condicions adients per al desenvolupament de noves iniciatives privades en el sector cultural. Així mateix, cal destacar algunes iniciatives al municipi que treballen per impulsar l'economia local, des de diverses fires com la de Santa Llúcia, la de Sant Jaume o la de Tocats pel Bolet i les iniciatives de la Unió de Botiguers i Comerciants. La posada en valor del producte local, especialment el gastronòmic, com a element de

qualitat i d'identitat juga un paper estratègic en el desenvolupament sostenible de l'economia local.

3.4. Impacte de la pandèmia de la COVID-19

Encara és molt d'hora per avaluar objectivament l'impacte de la pandèmia causada per la COVID-19 però els analistes apunten dos tipus d'impacte:

- a. Un **impacte conjuntural**, reversible, que ha comportat canvis molt significatius en els hàbits culturals: ha reduït tant la capacitat d'oferta dels operadors com la demanda, a causa de les restriccions imposades a les activitats presencials i de la por al contagi. Aquest impacte el podem ordenar en dos terminis:
  - Un impacte a **curt termini**, des de l'inici de l'estat d'alarma fins al final del procés de desconfinament (març a juny 2020).
  - Un impacte a **mitjà termini**, des del final del confinament fins a disposar d'una vacuna efectiva (juliol 2020 a, probablement, mitjans del 2021) que permetrà una progressiva normalització de les pràctiques presencials si no hi ha rebrots generalitzats.
- b. L'**impacte estructural**, irreversible, que conté canvis provocats per la pandèmia i, sobretot, **canvis emergents o latents que la pandèmia ha accelerat o fet emergir**.

Un dels impactes conjunturals més evidents ha estat l'**increment de consum de continguts digitals** en compensació a les restriccions de participació en pràctiques presencials. Això indica la "necessitat" del consum cultural. Aquest fenomen mostra com **la pandèmia ha accelerat una tendència** preexistent que evolucionava a ritme lent en els públics analògics. El que no sabem encara és si la preeminència del consum digital sobre el presencial esdevindrà un canvi estructural del sistema cultural. Caldrà estar atents a l'evolució de l'impacte de la pandèmia per poder dimensionar, a cada moment, l'oferta cultural presencial i digital.

4. Anàlisi interna

4.1. Agents culturals

Als municipis petits, en línies generals, podem observar un model dual de desenvolupament de les dinàmiques culturals, on conflueixen l'administració pública, especialment els ajuntaments, i els agents socials en forma d'associacions sense ànim de lucre. Així doncs, mentre que els primers acostumen a assumir una part important de la inversió econòmica que precisa l'activitat cultural local, com també la gestió dels equipaments i serveis culturals, els segons són la principal plataforma de participació ciutadana i de creació en el context local. Ara bé, altres agents desenvolupen facetes d'elevada importància en aquest ecosistema, com són la Diputació de Barcelona i el Consorci del Lluçanès, i també certes iniciatives privades reeixides.

4.1.1. Ajuntament de Prats de Lluçanès

a. Pressupostos municipals

Cal destacar que l'Ajuntament de Prats de Lluçanès efectua anualment una despesa percentualment molt superior a la d'altres ajuntaments d'unes dimensions similars. Sobre el total del pressupost anual, Prats de Lluçanès està invertint entre un 12 i un 17% del total del seu pressupost en l'àrea de cultura (vegeu la figura 8), fins al punt que el passat any 2017 la mitjana de despesa en cultura per habitants de Prats duplicava la mitjana dels municipis de les comarques de Barcelona del seu tram de població (Figura 7).

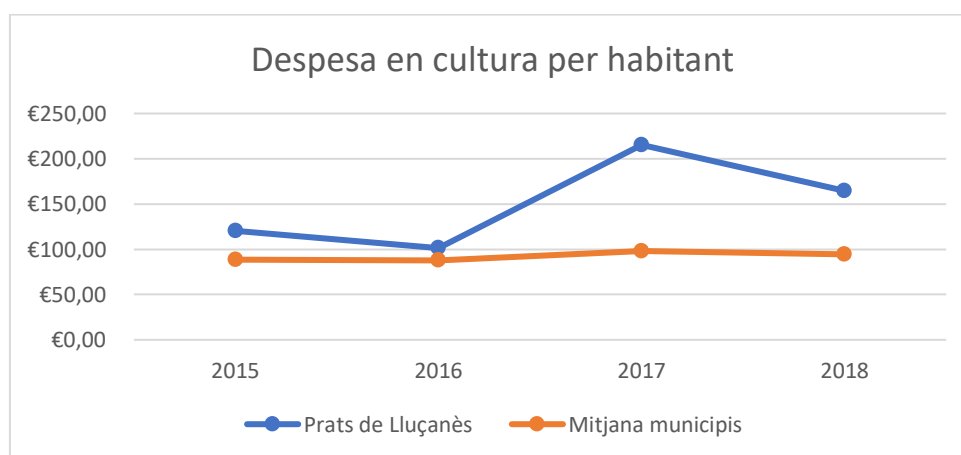

Figura 7. Despesa en cultura per habitant

Font: elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel CERC

Com s'observa a la figura 8, l'Ajuntament de Prats no va ser una excepció i els anys de la crisi i els posteriors va haver de reduir la despesa pública

significativament, reduint també el percentatge que es destinava a cultura per donar prioritat a altres àmbits de gestió. Amb tot, a partir del 2015 es recupera la inversió tan percentualment com en valor absolut, cosa que corrobora el paper central que es dona a l'acció cultural des del municipi.

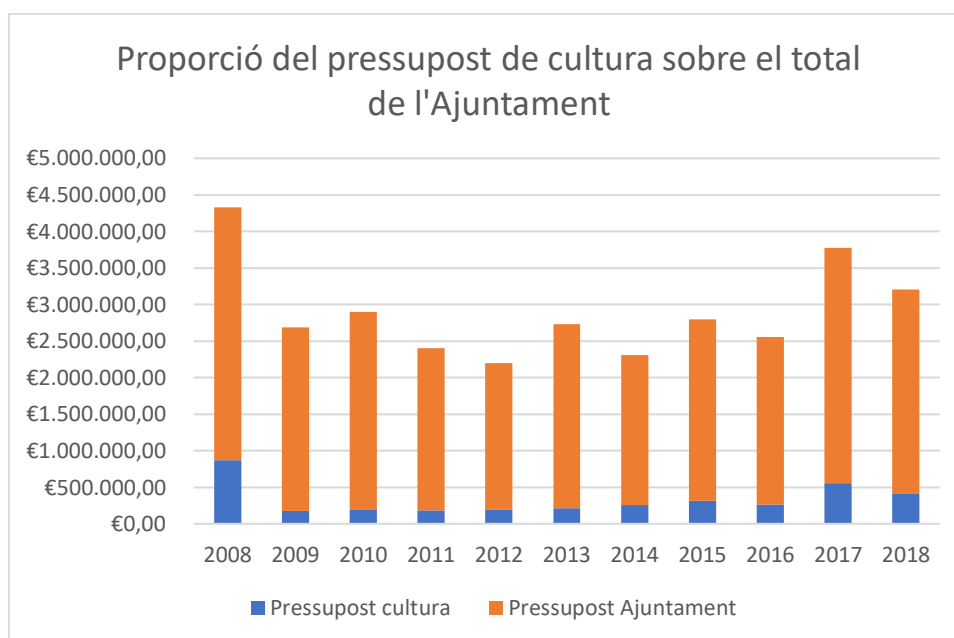

Figura 8. Proporció del pressupost de cultura enfront del de la resta de l'Ajuntament

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel CERC.

Finalment, cal esmentar que la inversió en cultura es concentra especialment en les despeses de béns corrents i serveis (cap. II), tot i que molt per sota de la mitjana de municipis del mateix tram de població, i en les inversions (cap. VI), en aquest cas de forma molt més significativa que en la franja de comparació; així mateix, les despeses de personal (cap. I) també són lleugerament superiors.

Capítols	Prats de Lluçanès		Municipis ¹ entre 2.250 i 2.750 hab.	
	Cultura	Total Ajuntament	Cultura	Total tram
Capítol I	14,7%	33,5%	11,4%	29,3%
Capítol II	42,6%	37,3%	55,2%	41,8%
Capítol III	0,0%	0,3%	2,2%	0,4%
Capítol IV	3,2%	3,8%	10,4%	5,5%
Capítol VI	39,5%	22,8%	20,6%	17,0%
Capítol VII	0,0%	0,0%	0,2%	0,1%
Capítol VIII	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Capítol IX	0,0%	2,3%	0,0%	5,9%
Total capítols	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Desp. Corrent (Cap. I, II, IV)	60,48%	74,81%	78,73%	76,89%
Desp.de capital (Cap. VI, VII)	39,52%	22,89%	21,27%	17,15%
Desp. Financera (Cap. VIII, IX)	0,00%	2,30%	0,00%	5,96%
Total capítols	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

¹ En realitat el 2017 són 14 municipis amb aquesta franja de població. Tanmateix, Mediona no ha lliurat les dades pressupostàries al SIEM. Per tant, no comptabilitzem aquest municipi en el càlcul de les mitjanes.

Figura 9. Distribució per capítols de la despesa de l'Ajuntament de Prats de Lluçanès i municipis de les comarques de Barcelona amb població entre 2.250 i 2750 habitants. Mitjana del període 2015-2018

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

Per contra, la inversió en l'àmbit cultural de l'Ajuntament de Prats és clarament inferior a la mitjana dels municipis tram en el capítol IV, corresponent a la subvenció directa de les entitats culturals, així com la línia de subvencions generals:

- Promoció de la cultura. Subvencions generals = 200€
- Subvenció *Colla Geganter* = 600€
- Subvenció *Bastoners* = 350€

- Subvenció *Dansa i Tradició* = 400€
- Subvenció *Carai Teatre* = 350€
- Subvenció *Fem-hi més* = 350€
- Subvenció *La Casa de l'Heura* = 350€

b. Organigrama de l'Ajuntament

Els àmbits vinculats a la cultura es troben molt repartits en la distribució del cartipàs municipal, trobant les regidories de cultura, entitats, festes, fires i patrimoni repartides entre quatre regidors i regidores diferents. Ara bé, cal destacar que, estratègicament, el cartipàs també comprèn aquesta transversalitat de la cultura com a un factor d'incidència en el dinamisme social de Prats, la seva projecció econòmica i la seva implicació en la gestió sostenible del territori.

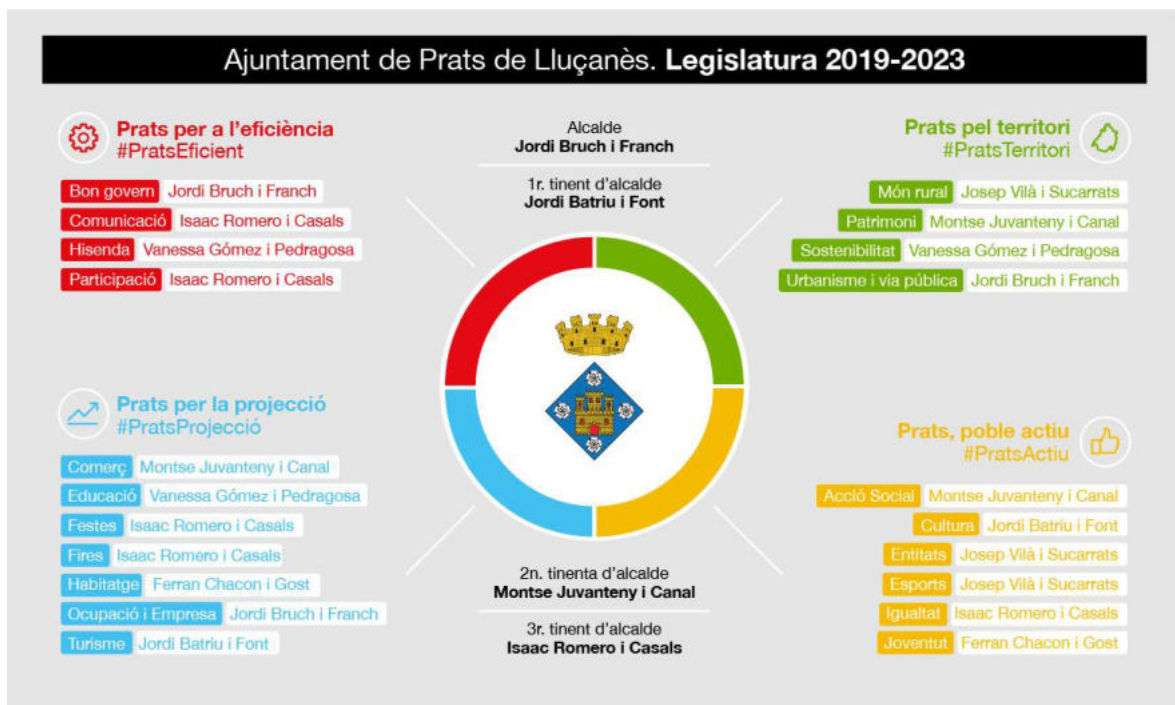

Figura 10. Cartipàs de l'Ajuntament de Prats de Lluçanès

Font: web de l'Ajuntament de Prats de Lluçanès

D'altra banda, actualment trobem a l'ajuntament dues places tècniques vinculades a l'Àrea de cultura:

- Una plaça de tècnica de cultura, creada de forma relativament recent i que agrupa també les responsabilitats pròpies de totes aquestes mateixes àrees anteriorment mencionades, i també la d'educació.
- Una plaça d'auxiliar d'arxiu i biblioteca, que compagina la seva tasca entre els dos espais per a poder cobrir els horaris d'obertura per atenció al públic i dur a terme la gestió pròpia dels dos equipaments.

c. Convenis impulsats des de l'Ajuntament

L'Ajuntament de Prats de Lluçanès es troba adherit a la Xarxa d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya, mitjançant el qual s'han dut a terme activitats de difusió de la memòria històrica vinculada a la Guerra Civil i la repressió franquista; s'han obert fosses i vinculat la identitat de les persones trobades al banc d'ADN, entre d'altres.

Així mateix, com esmentàvem a la pàgina anterior, certes entitats tenen un conveni mitjançant el qual l'Ajuntament dona suport a la seva activitat a través d'una petita subvenció anual d'entre 350 i 600€.

d. Activitats organitzades per l'Ajuntament

L'Ajuntament de Prats de Lluçanès organitza de forma regular les activitats següents.

- Festa Major de Sant Vicenç (Festa Major d'Hivern): hi destaca el ball de la Trencadansa, amb una tradició documentada des del segle XIX.
- Concurs de Pintura Ràpida anual (en el marc de la Festa Major de Sant Vicenç): de temàtica relacionada amb el municipi, es tracta d'un concurs en que les obres s'elaboren al moment in situ. Acumula trenta-tres edicions consecutives. Fruit del concurs es duu a terme una exposició temporal de les obres a la Sala de Cal Bach.
- Concurs de dibuix Infantil i Juvenil de Sant Vicenç i exposició corresponent a la Biblioteca Sant Jordi.
- Santa Àgata, tradicional repic de campanes.
- Rua de Carnestoltes i el Ball dels Romeus: per Carnestoltes es balla, també, el Ball dels Romeus, ball tradicional recuperat als anys 80.
- Dia Internacional de la Dona: en el marc del qual s'organitzen activitats de reivindicació del Dia de la Dona.

- Setmana Cultural: es centra en la difusió del patrimoni cultural immoble i paisatgístic. Es tracta d'una proposta que no es programa anualment. Les darreres jornades foren el 2018.
- Sant Jordi: en el marc de la diada de Sant Jordi s'organitza un concurs de literatura infantil.
- Jornades de l'Arxiu Municipal: es fa un acte d'agraïment a les persones que han realitzat donacions a l'arxiu.
- Festa Major de Sant Joan i els Elois: es tracta de la Festa Major d'estiu, també té un marcat to tradicional, amb diverses costums que es coneixen des del segle XIX com a mínim.
- Rebuda de la Flama del Canigó i Encesa del Peveter i Cercavila.
- Fira de Sant Jaume (en col·laboració amb la Unió de Botiguers i Comerciants de Prats de Lluçanès): es tracta d'una fira tradicional en el marc de la qual també s'organitzen experiències gastronòmiques de promoció de productes locals (TastaQmarca).
- Fes-te l'Agost: programació de música al llarg del mes d'agost als Jardins de Cal Bach.
- Diada Nacional de Catalunya: es duu a terme la tradicional ofrena floral i una audició de sardanes.
- Jornades Europees del Patrimoni, a les quals l'Ajuntament de Prats de Lluçanès s'adhereix organitzant un concert de música en un espai patrimonial.
- Castanyada a l'Espai Social de la Gent Gran.
- Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència vers les Dones. En el context d'aquesta jornada s'organitzen activitats com un teatre fòrum per a adolescents a l'Institut Castell del Quer de Prats, presentacions de llibres o instal·lacions artístiques de denúncia, entre d'altres.
- Festivitats nadalenques (en col·laboració amb altres entitats): s'organitzen diverses activitats com tallers de manualitats, cagar el tió, la fira de Santa Llúcia, la cursa de Sant Silvestre, entre d'altres.

4.1.2. Consorci del Lluçanès

El Consorci del Lluçanès és un important dinamitzador cultural i vertebrador del territori. Promou diverses activitats intermunicipals en múltiples línies d'actuació, sent un referent i molt bon exemple de cooperació entre municipis. De fet és l'agent responsable de la construcció de les sinergies locals al Lluçanès, assumint un paper molt més dinàmic i transversal que molts consells comarcals, que no acostumen a denotar aquesta capacitat vertebradora. El Consorci és el principal impulsor d'una llarga sèrie d'iniciatives de posada en valor de la identitat cultural local, així com de difusió del patrimoni i altres trets culturals del Lluçanès d'interès turístic.

Entre d'altres iniciatives, cal destacar, en primer lloc i com a projecte cabdal del Consorci, l'Escola de Música i Arts del Lluçanès (EMAL), que duu a terme classes a diversos municipis del Consorci, en el cas de Prats a les instal·lacions de l'Escola de Música Josep Cirera i Armengol del municipi. L'EMAL es proposa assolir la democratització de la pràctica artística a tot el Lluçanès, fomentar el compromís amb l'entorn social i cultural, la proximitat amb la ciutadania i amb els agents culturals del territori, partir de l'ensenyament cooperatiu mitjançant el grup com a eina pedagògica i com a espai expressiu on desenvolupar també l'esperit crític i el respecte per la diversitat cultural i per totes les formes artístiques. Actualment l'escola atén un total de 251 alumnes, suposant una ràtio d'ocupació del 69% en el cas dels cursos anuals i d'un 85% en el cas dels tallers trimestrals. L'EMAL compta amb un sistema de beques per a facilitar l'accés a famílies amb manca de recursos, per bé que són considerades insuficients.

Com a membre del Consorci, l'EMAL també organitza l'Intrús, festival de jazz en espais patrimonials del Lluçanès. Amb només dues edicions celebrades, s'ha aconseguit reobrir l'espai de l'antic escorxador de Prats, actualment en desús. S'està treballant per millorar la incorporació de la part gastronòmica del mateix, que es tracta d'una degustació de productes locals. L'interès per part dels ajuntaments per participar en el festival va creixent any rere any, com a proposta singular, de qualitat i de proximitat.

Com a reptes de futur, l'EMAL es proposa assolir una major implicació comunitària, entaulant col·laboracions amb entitats i ciutadania per al desenvolupament de projectes comunitaris, consolidar el seu desplegament territorial i donar resposta a les necessitats de la població nouvinguda, mitjançant un taller multicultural de música, cuina i estampació i la creació d'un grup de cant coral per a les persones nouvingudes usuàries del curs de català per a adults.

El Consorci també ofereix suport al Festival *Itineràncies*, essencialment mitjançant la cessió de materials i les accions de comunicació. L'*Itineràncies* és un Festival d'arts escèniques que combina propostes contemporànies de diferents llenguatges i disciplines. des de la dansa, el circ, el teatre i les arts de carrer, fins a la performance. La organització del Festival dona prioritat a la implicació d'entitats i establiments de Prats i altres municipis, com a mecanisme per a generar un major impacte econòmic en clau local.

Juntament amb l'*Intrús* i l'*Itineràncies*, el festival més destacat del Lluçanès és el *Cantilafont*, festival d'arts escèniques, música i gastronomia de proximitat que se celebra des del 2013, experimentant un creixement quasi exponencial en la seva capacitat d'atracció (de 300 participants el 2013 a 2.700 l'edició de 2018). El festival és organitzat per l'Associació Voraviu Produccions Culturals, amb el suport del Consorci, itinerant cada any en un municipi diferent del Lluçanès. Les propostes programades són prioritàriament de proximitat i emergents, encara que també es procura contractar artistes consolidats en la mesura del possible, tractant-se de l'única ocasió al llarg de tot l'any en que el Lluçanès pot rebre artistes de cert catxet.

A més, el consorci ofereix suport als ajuntaments, per bé que el de Prats de Lluçanès no sigui beneficiari actualment de totes aquestes línies de treball, en la organització i comunicació d'esdeveniments culturals, en el desenvolupament d'activitats de foment de la cultura popular, de la difusió del patrimoni, en l'execució de les mostres públiques de l'EMAL, en la gestió pròpia de les àrees de cultura i en col·laboració amb la Xarxa de Biblioteques del Lluçanès.

4.1.3. Diputació de Barcelona

La presència d'iniciatives de la Diputació al municipi es basen, principalment, en el bibliobús que itinera entre els municipis d'Osona que no són prou grans per tenir biblioteca pròpia. Cal recordar que tot i les seves petites dimensions Prats de Lluçanès té una biblioteca municipal, que es coordina amb el bibliobús i efectua la funció de punt de recollida i retorn de préstecs del bibliobús, ja que aquest només fa parada al municipi els dijous.

L'Arxiu Municipal de Prats de Lluçanès, per bé que és gestionat per l'Ajuntament, forma part del Programa de Manteniment de la Diputació de Barcelona. Aquest programa ofereix suport directe, mitjançant un equip d'arxivers itinerants, i estableix els mecanismes per al manteniment dels arxius municipals de les comarques de Barcelona dels municipis que no arriben als 10.000 habitants.

També cal mencionar l'execució, el 2007, del Mapa de Patrimoni Cultural de Prats de Lluçanès, un inventari del patrimoni cultural del municipi per part de la mateixa Diputació, que fa un recull exhaustiu del patrimoni material i immaterial de Prats de Lluçanès. Aquest serà un document de referència que caldrà tenir present més endavant. Aquest Mapa es tradueix en, més enllà de la memòria corresponent, un mapa georeferenciat, on s'ubiquen els elements de patrimoni immoble, mobles, documental, immaterial i natural del municipi sobre una base cartogràfica³.

Els centres educatius de la vila s'acullen, any rere any, a un espectacle en el marc d'*Anem al Teatre*, programa organitzat per la Diputació de Barcelona i els ajuntaments de les comarques barcelonines adherits al conveni. El programa ofereix, en horari escolar, espectacles de teatre, música i dansa per als alumnes d'Educació Infantil, Primària, Secundària, Batxillerat i Cicles Formatius. El passat any 2019, 246 alumnes de la vila se'n van beneficiar, cosa que suposa el 46% de l'alumnat matriculat al municipi. Les obres es solen exhibir a la Sala Polivalent, la qual es descriu més endavant.

Recentment l'Ajuntament de Prats de Lluçanès ha demanat un informe a la Diputació sobre l'estat i l'adequació dels espais del Museu Miquel Soldevila, vegeu més informació sobre aquest equipament al punt 5 del document.

De la mateixa manera que el Consorci del Lluçanès, la Diputació de Barcelona ofereix suport als festivals anteriorment esmentats pels mitjans administratius habituals.

³ Mapes de patrimoni cultural. Diputació de Barcelona (2020). [Consulta: 9 d'octubre de 2020]. <https://patrimonicultural.diba.cat/municipi/prats-de-lucanes>

L'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona ha dut a terme diverses accions al municipi de Prats de Lluçanès al llarg dels darrers anys, com són:

- a. L'elaboració del Mapa de Patrimoni Cultural, l'any 2007. Aquest va ser revisat i ampliat, incorporant nous ítems, els anys 2018 i 2019.
- b. L'any 2016 es va fer una consulta per a declarar el Safareig públic i les Tres Fonts com a BCIL. En aquell moment, i degut al procés d'aprovació en que es trobava el Catàleg de Béns, es va recomanar actualitzar, únicament, informació relativa al registre i classificació, tot fent esment de la tipologia de protecció proposada.
- c. Actualment Prats de Lluçanès es regeix per un Pla d'Ordenació Urbanística Municipal aprovat el 12 de juny de 2018. El POUM inclou un Catàleg de Béns a Protegir que es va redactar utilitzant les fitxes del Mapa de Patrimoni Cultural elaborat per l'OPC l'any 2007, el qual permet prevenir l'afectació dels béns immobles del municipi en el marc d'una actuació urbanística.
- d. En el moment de la redacció d'aquest document, des de l'Oficina s'està treballant en un assessorament per a la gestió del Museu Miquel Soldevila, per petició de l'Ajuntament de la vila que s'ha interessat per dinamitzar l'equipament.

4.1.4. Associacions culturals

El sector associatiu exerceix un protagonisme indiscutible en la dinamització cultural de Prats de Lluçanès, tenint cura de la conservació i difusió d'una gran quantitat d'expressions de cultura popular i tradicional de la vila que formen part del patrimoni immaterial de Catalunya.

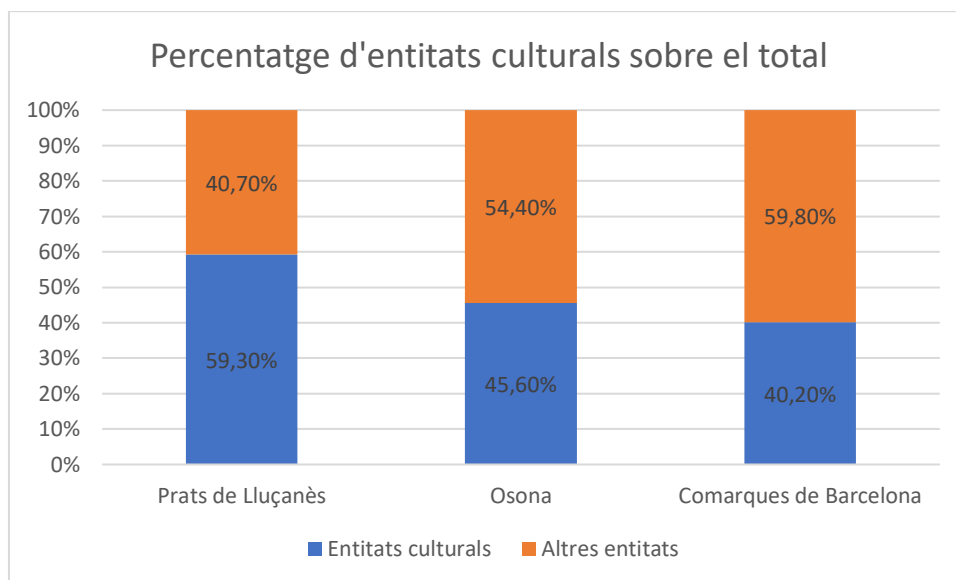

Figura 11. Percentatge d'entitats culturals sobre el total d'entitats

Font: elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel CERC

En primer lloc, com s'observa a la figura 11, la proporció d'entitats culturals a Prats de Lluçanès és molt superior a les mitjanes d'Osona i de les comarques barcelonines. Així mateix, la densitat d'entitats per cada mil habitants es veu accentuada en municipis petits, com es constata a la figura 12, en la qual es pot observar com les entitats culturals per cada mil habitants a Prats de Lluçanès tripliquen la mitjana de les comarques barcelonines.

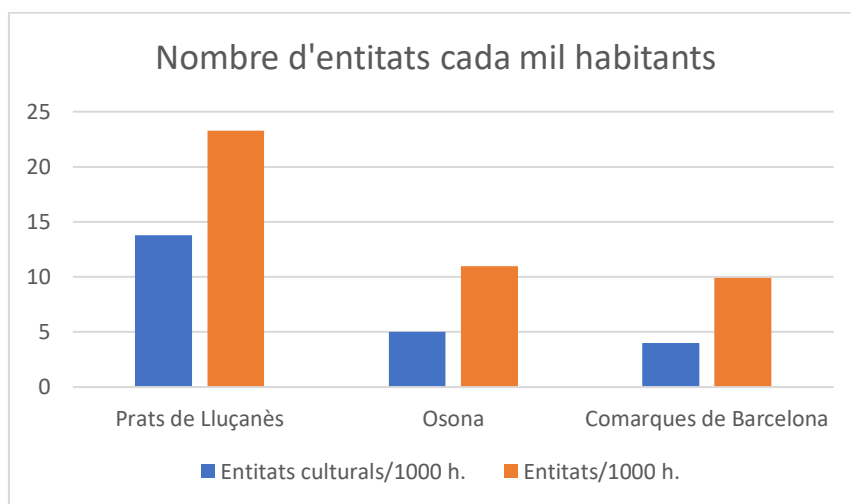

Figura 12. Nombre d'entitats culturals cada mil habitants

Font: elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel CERC

A part de les entitats culturals, majoritàries, les esportives i educatives també duen a terme una activitat destacada al municipi. Així mateix, cal esmentar

que cinc de les entitats culturals descrites són de cultura tradicional, representant el 40% de les associacions culturals registrades al municipi.

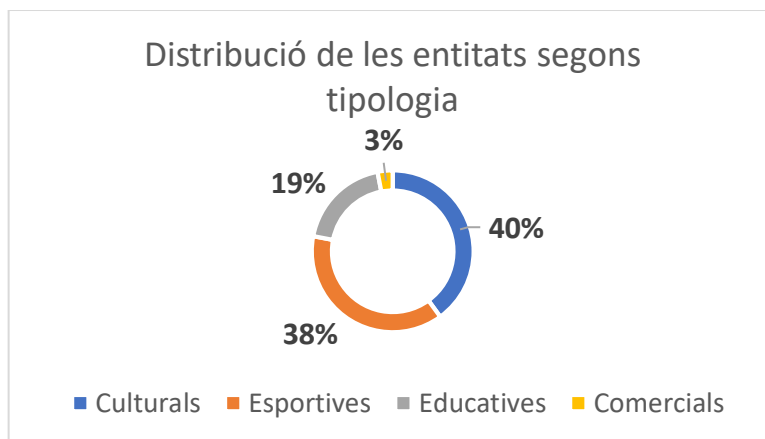

Figura 13. Distribució de les entitats del municipi segons tipologia

Font: elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel CERC

En aquest gràfic es destrien les entitats educatives de les culturals, mentre que a la figura 11 les entitats educatives són computades com a culturals.

a. Entitats culturals del municipi

Les **entitats culturals** del municipi són les següents:

- El **Grup Dansa i Tradició de Prats de Lluçanès** va constituir-se a finals del 1993, i va començar les seves activitats l'any 1994. Des de llavors s'encarrega de mantenir i impulsar les danses vives del municipi a part de fomentar també altres activitats de cultura popular. Anualment organitza i assaja la Trencadansa, el Ball dels Romeus, els Balls de bastons, el Ball de Cinquagesma i el Contrapàs. Al llarg dels anys ha participat en aplecs, festes i trobades arreu del territori català, i també en xerrades, congressos i seminaris a part d'ensenyar les danses en diferents cursets, jornades i centres educatius.
- La **Colla Gegantera de Prats de Lluçanès** va néixer l'any 1986 i va crear els gegants de Prats: Vicenç i Àgata. El 21 de juny de 1987 es va celebrar la primera trobada gegantera i grallera de Prats i des de llavors s'ha anat repetint any rere any. A més, els gegants de Prats acompanyen les diverses festes que se celebren al municipi: la festa major d'hivern per Sant Vicenç, el Carnestoltes i la festa major d'estiu de Sant Joan i els Elois. D'altra banda, al llarg de l'any realitzen diverses sortides a altres pobles de la comarca i la província.

- Els **Bastoners Estelladors** de Prats de Lluçanès són una colla de bastoners i bastoneres membres de la Coordinadora de Ball de Bastons de Catalunya. Des de la creació dels Estelladors, han organitzat anualment sense interrupció la Festa Bastonera al municipi i han anat a sortides arreu de Catalunya. També actuen al poble el dia de Pasqua, que és el diumenge que des de feia molts anys sortien pel poble les colles infantils i juvenils, coincidint amb les caramelles.
- La **Coral Sant Jordi** de Prats de Lluçanès va ser fundada l'any 1992. L'entitat va néixer vinculada a l'aleshores anomenat Club de Jubilats Sant Jordi del poble. Molts dels cantaires que es van sumar al projecte havien format part del desaparegut Orfeó del Lluçanès, que va deixar l'activitat a mitjans dels anys 50 del segle XX. Durant anys, l'entitat va participar en les trobades corals dels clubs Sant Jordi que es celebraven arreu de Catalunya. Arran d'això, l'historial de la coral Sant Jordi de Prats inclou haver actuat a escenaris de primer nivell com per exemple el Gran Teatre del Liceu de Barcelona, el Palau de la Música Catalana, la basílica de Santa Maria del Mar i l'Auditori. També ha participat –i participa– en diversos intercanvis corals i des de l'inici és un dels cors integrants de la trobada de corals del Lluçanès que es va iniciar el 2014. Participa activament en la missa de la festa major de Sant Vicenç, per Sant Jordi, per la Festa de la Gent Gran i el festival *Itineràncies*, entre d'altres.
- A l'**Associació de puntaires de Prats de Lluçanès** fan puntes de coixí, calats i labors en general. Organitzen la trobada de puntaires anualment en el període de les Festes de Sant Joan i els Elois, on també hi exposen els treballs realitzats. A més, també assisteixen a diverses trobades de puntaires arreu del territori i organitzen sortides a museus de puntes de coixí.
- Els **Carreters del Lluçanès** fan sortides amb els carros i cavalls segons el calendari de la federació d'Osona. A més, també participen anualment a la trobada que s'organitza per les Festes de Sant Joan i Elois al municipi.
- **La Casa de l'Heura**. Entitat Social i Cultural del Lluçanès. És una entitat sense ànim de lucre creada al 2018 amb l'objectiu de promoure el territori i oferir dinamització social i cultural. Aquesta voluntat es transforma essencialment en el festival *Les Xeres de Santa Àgata. Festival de foc i llum del Lluçanès*, una festivitat que se celebra al municipi per commemorar diversos fets històrics, entre els quals la crema de la vila per part de les tropes borbòniques en el context de la

Guerra de Successió i en la que participen altres entitats, col·lectius i voluntaris, tant del poble com d'arreu del territori. Tot i aquest origen commemoratiu, el festival aposta per repensar i ampliar la perspectiva de la festa, que des de fa dos anys gira entorn de la llum i el foc, més enllà de la crema de la vila. De fet, Santa Àgata és una festa d'origen cèltic, just en el punt intermig entre el solstici d'hivern i l'equinocci de primavera, el moment en que cal començar a preparar els camps per als cultius. És el moment de sortir de la foscor de l'hivern i anar cap a la llum de l'estiu. Així doncs, és també una forma de reivindicar el concepte de resiliència, de superació: tot i que es va incendiar el poble, el foc, a més de destructor, també és regenerador. D'altra banda, és la festa de la fertilitat ja que, de fet, Santa Àgata és la patrona de les dones. La perspectiva feminista de la festa és presa com un valor des de la perspectiva tradicional: el saber, l'experiència de les dones grans, el saber de les bruixes, etc. L'edició d'aquest any 2020 va arribar a acollir 42 instal·lacions artístiques, comptant amb la participació de la majoria d'entitats del municipi, artistes, Bastoners, Geganters, l'Ateneu, Els Balcons Seran Sempre Nostres, les AMPAs dels centres educatius, l'Escola d'Arts i Disseny de Vic, l'Escola d'Arts i Disseny de Manresa, els Diables d'Olost, entre d'altres. Cal destacar, també, l'exposició Arte Guillotina, art reivindicatiu d'oposició a la monarquia, que ha comptat amb la participació d'artistes de Prats i de fora, que ara mateix es troba exposada a Burgos, comptant amb la intenció de poder seguir itinerant a altres poblacions.

- **L'Ateneu del Lluçanès.** Fundat en el singular edifici modernista de Torre Malla, col·lectivitzat recentment, es proposa esdevenir un referent alternatiu de la creació cultural al municipi, així com de la mobilització social contra l'especulació immobiliària, en defensa del desenvolupament rural sostenible i del feminisme. De fet, com a Ateneu agrupa diversos col·lectius que promouen activitats reivindicatives entorn d'aquests àmbits, com poden ser xerrades, formacions o intervencions artístiques, començant per la pròpia okupació, que és la primera declaració de principis. En el marc de les Xeres de Santa Àgata l'Ateneu va dur a terme una intervenció artística, decorant les finestres de l'edifici amb inspiració modernista, tot recuperant l'aspecte que hauria tingut l'edifici fa anys; aquesta acció va ajudar en gran mesura a obrir l'Ateneu a molta població que encara no el coneixia, així com el concert de clausura del festival. Algunes de les entitats i col·lectius amb les quals ha generat sinergies inicialment l'Ateneu són La Fetillera (col·lectiu feminista), La Truja Negra (col·lectiu anticapitalista i de

defensa del món rural), el Puig dels Eixuts (projecte neorural), la XEIA (Xarxa d'Economia Autogestionada) i La Casa de l'Heura.

- L'**Associació Carai Teatre**, grup de teatre amateur del municipi que va començar representant "Els Pastorets" i que actualment prepara dues obres de teatre anuals que són representades a la Sala Polivalent del municipi.
- **Gaudi d'Art**. Entitat cultural que entén l'art i la cultura com a eines de transformació social i té el compromís de buscar fórmules per apel·lar els sentits i les emocions a través de programacions teatrals diverses.
- **Voraviu Produccions Culturals** és un associació de recent creació al territori que organitza el Festival *Cantilafont*, descrit anteriorment, un festival cultural i gastronòmic, que té lloc al Lluçanès, durant un cap de setmana d'estiu (l'èxit del festival ha fet que se n'hagi anat ampliant l'horari. Inclou propostes musicals, d'arts escèniques i gastronomia de proximitat amb l'èmfasi posat en introduir nous llenguatges mitjançant artistes consolidats i projectes emergents del nivell nacional i internacional.
- **Associació Cultural Itineràncies**, dedicada a la organització del festival homònim. Com esmentàvem anteriorment, es tracta d'un festival de petit format d'arts de carrer, especialment de performance i arts escèniques, que programa propostes emergents i de proximitat.
- La **Unió de Botiguers i Comerciants de Prats de Lluçanès** no és una entitat cultural en si mateixa, però organitza la Fira de Sant Jaume, fira històrica del municipi i, conseqüentment, de marcat caràcter tradicional i identitari. Així mateix, impulsa, en el marc del mercat setmanal i esdeveniments de promoció del comerç local, el *Racó de les Experiències*, una exposició de fotografies temàtica, habitualment de fotografies antigues del municipi.
- Recentment també s'ha creat un **grup local**, que en el moment de l'elaboració d'aquest document no es troba formalitzat com a entitat, amb l'ànim de treballar en l'àmbit de la **memòria històrica i el patrimoni**, conformat per una sèrie de perfils molt diferents (gent de l'àmbit de la recerca, història, educació, i turisme cultural).

S'han detectat algunes persones al municipi que desenvolupen una activitat cultural professional, semiprofessional o sense ànim de lucre de manera individual. Tot i que no representen un volum de persones suficients per exposar-les en paràmetre estadístics, podem esmentar que desenvolupen la seva activitat en la dramaturgia, la pintura, l'escriptura i l'edició, les

publicacions sobre història local i la fotografia. Entre aquests tipus d'agents destaca el dramaturg i director de teatre Josep Maria Miró, molt reconegut al sector. En les sessions de treball en format de grup focal s'han pogut recollir les percepcions d'aquests tipus de perfils.

b. Activitats que organitzen les entitats culturals

Les activitats culturals de les entitats i col·lectius locals rep el suport comunicatiu de l'Ajuntament de Prats mitjançant la seva agenda:

- Exposició del pessebre, fotografies i manualitats del SAIAR Bona Sort.
- Cavalcada reial.
- Discomòbil reial.
- La Feréstec. Es tracta d'una cursa de BTT per l'entorn natural de Prats.
- Presentació de treballs de recerca de l'INS Castell del Quer, alguns dels quals poden tractar sobre el patrimoni cultural del municipi o d'altres àmbits culturals (encara que no obligatòriament).
- Les Xeres de Santa Àgata. Festival de Llum i Foc del Lluçanès. Vegeu la descripció al punt 4.4 sobre l'activitat de les entitats del tercer sector cultural
- Setmana del Comerç. En el seu context s'han desenvolupat iniciatives com una exposició de fotos antigues de les botigues de Prats o de Festes dels Barris, entre d'altres, conegudes com a *Racó de les Experiències*.
- Presentacions de llibres, en alguns casos sobre memòria històrica o bé patrimoni de Prats i del Lluçanès.
- Homenatge als pradencs deportats a camps nazis. El passat 2019 es van col·locar *Stolpersteine* commemoratives de les persones deportades.
- Exhibicions de ball de bastons.
- Activitats vinculades al bibliobús, com poden ser lectura, màgia, conferències.
- Espectacles musicals i teatrals a càrrec d'entitats locals.
- Concerts i mostres a càrrec de l'alumnat de l'EMAL.
- Fira Infantil i Mercat de Cooperatives del Programa Cultura Emprenedora a l'Escola (CuEmE).

- Festival de Hip Hop.
- Ball de Cinquagesma.
- Festes dels barris, incloent l'elecció de la pubilla i l'hereu del barri, entre d'altres activitats.
- Obrim de Nit, tot i tractar-se d'una iniciativa dels comerços locals, compta amb dinamització musical, animacions i rua.
- Entrega del Premi Doctor Grau, comptant amb actuació en directa d'un grup de cant coral.
- Tocats pel Bolet, fira de tardor centrada en l'experiència gastronòmica entorn de la cuina del bolet, però que també compta amb concerts de música, espectacles de conta contes o accions de difusió i conservació del patrimoni natural.
- *Intrús*. Jazz pel forat del pany. Cicle de concerts en espais patrimonials del Lluçanès. El passat 2019 es va dur a terme un concert a l'antic escorxador de Prats, edifici singular en desús.
- Festival *Itineràncies*, teatre, circ i contes. Impulsat per la mateixa Associació Itineràncies. Combina l'exhibició amb els tallers en els centres educatius.
- Activitats de les festes de Nadal que complementen la programació de l'Ajuntament, com pot ser el Bingo Reial.

4.2. Elements patrimonials i equipaments culturals

Prats de Lluçanès és un municipi amb una elevada densitat d'equipaments destinats a l'activitat cultural, especialment atenent les petites dimensions demogràfiques del poble i del Lluçanès en general. En qualsevol cas, aquesta dotació permet a Prats exercir d'agent dinamitzador de l'activitat cultural del Consorci de forma indubtable. Així mateix, degut a que diversos elements patrimonials immobles són concebuts com a espais susceptibles de ser emprats per a usos culturals, fem referència breument al **Mapa del Patrimoni Cultural** del municipi abans de descriure els equipaments pròpiament.

4.2.1. Elements patrimonials

El municipi compta amb un total de **140 elements patrimonials inventariats** segons els **Mapa del Patrimoni Cultural** actualitzat el passat any 2019⁴, dels quals dues terceres parts són **elements immobles** (Figura 14). El **patrimoni immaterial** representa una cinquena part i també hi ha un menor nombre **d'elements mobles, documentals i naturals**, per bé que molt significatius.

Prats de Lluçanès. Béns patrimonials inventariats

	Núm.	Percentatge
Patrimoni immoble	90	64,29%
Patrimoni moble	12	8,57%
Patrimoni documental	6	4,29%
Patrimoni immaterial	29	20,71%
Patrimoni natural	3	2,14%
Total	140	100,00%

Figura 14. Elements patrimonials inventariats a Prats de Lluçanès

Font: Oficina de Patrimoni Cultural, Diputació de Barcelona

D'altra banda, els **elements patrimonials amb protecció legal** són:

a. Hi ha 2 **Béns Culturals d'Interès Nacional (BCIN)**⁵:

- El Castell del Quer
- El Casal Soler de n'Hug

⁴ Mapes de patrimoni cultural. Diputació de Barcelona (2020). [Consulta: 9 d'octubre de 2020]. <https://patrimonicultural.diba.cat/municipi/prats-de-llucanes>

⁵ Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC núm. 1807, d'11.10.1993).

b. Hi ha 38 **Béns Culturals d'Interès Local (BCIL)**⁶, dels quals 36 són immobles:

- Ca l'Andreu
- Ca l'Enric
- Cal Bach
- Cal Butxaca
- Cal Camps
- Cal Duran
- Cal Guerxo
- Casanova del Rimbau
- Clot del Vilar
- Coll Lliscador
- Coma del Forn
- El Marçal
- Església de la Bona Sort
- Església parroquial de Sant Vicenç
- Fàbrica de cal Casals
- Galobardes
- La Caseta de Sant Sebastià
- La Farinera
- La Roca del Feliu
- Molí de Galobardes
- Molí del Cingle
- Museu municipal Miquel Soldevila
- Plangivert
- Puigvistós
- Rectoria de Sant Vicenç
- Sant Andreu de Llanars

⁶ Catàleg de béns a protegir de Prats de Lluçanès, aprovat el 2018.

- Sant Sebastià
  - Santa Eulàlia de Pardines
  - Santa Llúcia de Quer
  - Santuari de Lourdes
  - Sorribes
  - Carrer de la Bona Sort
  - Carrer Major
  - Casal de Santa Llúcia
  - Creu de terme de Santa Eulàlia de Pardines
  - Camí ramader
- c. Hi ha 2 béns classificats com a **patrimoni moble (BCIL)**⁷:
- Les Tres Fonts
  - Col·lecció de mobles de Cal Bach

4.2.2. Equipaments culturals de titularitat municipal

Els equipaments culturals de titularitat municipal són els següents:

a. Biblioteca Municipal Sant Jordi.

Espai per a la consulta i préstec de llibres, revistes, pel·lícules, etc. On esporàdicament s'hi realitzen diverses activitats com: exposicions dels treballs literaris de les escoles del municipi, trobades amb escriptors, conferències, etc. El servei de préstec funciona coordinat amb el Bibliobús de la Diputació que itinera pels municipis.

Les instal·lacions són considerades insuficients i obsoletes com a servei de biblioteca pública. El fons bibliogràfic es troba obsolet, degut a les dificultats per a poder renovar els volums disponibles. Tot i això cal tenir present que la rotació de volums disponibles es veu facilitada pel Bibliobús. L'equipament disposa d'una sala principal de lectura i estudi molt diàfana i àmplia i una sala de lectura infantil amb espai molt limitat.

⁷ Idem anterior.

En els darrers anys la Gerència del Servei de Biblioteques (GSB) ha donat suport i ha atès diverses peticions de l'Ajuntament de Prats de Lluçanès. A continuació es mostren els principals processos de planificació del servei bibliotecari municipal:

- Setembre 2008: Informe de les necessitats d'espai de la futura biblioteca municipal.
- Juliol 2009: Programa Funcional de la futura biblioteca. El projecte de l'ajuntament preveia la creació de la nova biblioteca i arxiu municipal a l'edifici de l'antic consultori mèdic i de l'edifici contigu al centre cívic. Finalment aquest projecte es va desestimar per la complexitat dels requeriments tècnics de l'obra.
- Març 2012: Valoració de dos possibles emplaçaments que va presentar l'alcaldia a la mateixa ubicació actual de la sala de lectura i a les antigues oficines de la Caixa. Cap dels edificis complien els requeriments per acollir la biblioteca segons els estàndards de servei de la Xarxa de Biblioteques Municipals (XBM).
- Juliol 2013: La Gerència va fer una proposta de superfícies i possibles solucions per adequar el nou projecte de biblioteca municipal que va presentar l'ajuntament a l'emplaçament de la sala de lectura i el club de jubilats.
- Abril 2016: La gerent de la GSB es va reunir amb l'alcalde per valorar diferents opcions d'ubicació de la nova biblioteca al municipi. L'edifici de l'antic ajuntament no reunia els requeriments d'espai i l'opció de la casa de Can Bernat semblava més viable, però el projecte de la nova biblioteca no es va arribar a endegar.

La darrera actuació de millora de l'espai ha estat la renovació i ampliació dels ordinadors públics de la biblioteca, a través del trasllat del punt TIC que abans es trobava al Casal del Jovent. D'altra banda, resta pendent la renovació de les taules, la instal·lació d'un vinil que identifiqui la biblioteca amb creació d'una imatge corporativa i, finalment, fer l'espai accessible per a persones amb mobilitat reduïda, ja que actualment els esglaons i la disposició de l'entrada actuen com a barreres arquitectòniques.

Des de la GSB es considera que, tot i que Prats de Lluçanès és un municipi petit que no té l'obligació legal de tenir una biblioteca integrada al Sistema de Lectura Pública, ateses les seves característiques i situació geogràfica, **la creació d'una nova biblioteca**

adaptada a l'actual Model XBM està justificada. Mentre no es faci la biblioteca, com s'ha comentat abans, la millora del servei passa per **potenciar la connexió del bibliobús amb altres agents municipals.**

b. Arxiu Municipal.

Amb el suport de la Xarxa d'Arxius Municipals de la Diputació de Barcelona s'encarrega de la gestió, el tractament, l'organització, la conservació i la difusió de tota la documentació que genera l'Ajuntament i també s'ocupa de la documentació de les persones físiques o jurídiques que han fet donacions o cessions al fons de l'arxiu. Una eina d'interès per a l'estudi del municipi i la seva història, amb el gruix principal de documentació amb cronologia entre el segle XVII i l'actualitat.

L'Arxiu Municipal de Prats de Lluçanès està adherit al Programa de Manteniment de la Xarxa d'Arxius Municipals, que coordina l'Oficina de Patrimoni Cultural (OPC) de la Diputació de Barcelona, des del mes de setembre de 2006 i, per tant, és assistit tècnicament per un arxiver itinerant de la mateixa OPC.

Prèviament, fou organitzat per la mateixa OPC entre els mesos de maig i octubre de 2005. Per conèixer els serveis de l'Arxiu i el contingut dels fons i col·leccions documentals, es pot accedir a: <http://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-prats-de-llucanes> i per consultar les actes de ple de l'Ajuntament, de l'any 1732 al 1970, es pot accedir a: <https://www.diba.cat/amd/> | l'adreça web a l'Ajuntament és: <https://pratsdellucanes.cat/serveis/arxiu-municipal/>

L'Arxiu Municipal de Prats de Lluçanès desenvolupa les seves funcions de gestió documental en el mateix Ajuntament i també les funcions de conservació, accés i difusió del patrimoni documental local envers la ciutadania.

c. Sala Cal Bach.

Sala d'exposicions i conferències de l'edifici d'estil Modernista que acull la seu de l'Ajuntament. Hi ha certs problemes de manteniment a les instal·lacions: hi ha humitats i el sistema d'il·luminació expositiu s'ha de revisar. Les arcades amb columnes que configuren l'espai impedeixen la diafanitat del mateix. Disposa d'un espai central amb tres espais més petits contigus, i d'un sistema d'il·luminació per a exposicions (actualment en manteniment). L'edifici és un BCIL, així com la col·lecció de mobiliari de la mateixa casa.

d. Jardins de Cal Bach.

Espai annex a l'Ajuntament que acull els concerts de Fes-te l'Agost, entre d'altres activitats. Connecta amb la part posterior de l'Ajuntament, on hi ha un espai disponible per a complir la funció de camerinos, així com els punts de llum necessaris.

Figura 14. Jardins de Cal Bach

e. Espai commemoratiu: Les fosses de la Guerra Civil a Prats de Lluçanès.

A l'entorn de l'Ermida de Sant Sebastià hi ha instal·lat un petit itinerari commemoratiu, inaugurat el 2018, que exposa mitjançant plafons informatius, l'entrada de les tropes franquistes al municipi el 3 de febrer de 1939 i la recuperació de les restes de 18 cossos duta a terme a les fosses comunes de l'indret. La recerca i museïtzació d'aquest espai de memòria s'emmarca en les accions de recuperació de la memòria històrica del municipi, anomenat *Anem de tard*, en col·laboració amb el Memorial Democràtic⁸.

f. Sala Polivalent.

Espai polivalent per a la celebració de, principalment, obres de teatre, espectacles de fi de curs, festivals de dansa, musicals i balls (per als quals les files de butaques s'enretiren). En absència d'una sala de teatre pròpiament és l'únic equipament que pot acollir obres que requereixen una certa logística⁹ en aquest moment. Les limitacions de l'equipament, però, no permeten dur al municipi obres de certes característiques d'espai ni lumíniques, així mateix, al no disposar d'un perfil tècnic que en pugui dinamitzar i impulsar l'activitat, la capacitat per a programar és limitada: segons l'agenda municipal, al llarg de l'any 2019 s'hi han dut a terme sis obres de teatre, comptant les del

⁸ En relació al projecte podeu consultar el fulletó informatiu generat aquí: https://pratsdellucanes.cat/wp-content/uploads/2018/11/AJUNTAMENT_PRATS_FULLETO_FOSSES-FINAL.pdf

⁹ Entesa a nivell estructural (espais, serveis, accés per darrere l'escenari, vestidors, etc.) i de material (il·luminació, pantalles, projector, cortines, taquilla, etc.).

programa *Anem al teatre* i dos musicals, així com altres activitats de dimensions diverses.

g. Museu Miquel Soldevila.

És la pròpia casa d'estiueig del pintor i esmaltista català Miquel Soldevila. Inicialment es va inaugurar com a museu, l'exposició permanent del qual compta amb una planta baixa dedicada a la interpretació de la història i el patrimoni local, la primera planta és on es troba en si mateix l'habitatge de l'artista i un recull de fotografies de les seves obres, així com una sala dedicada al registre fotogràfic de les troballes arqueològiques realitzades a la fossa de Puigvistós. Actualment, però, el Museu necessita tant una reforma infraestructural, com una actualització dels continguts, així com dels criteris de seguretat, accessibilitat, etc. No compta amb cap servei d'obertura permanent ni personal responsable de la seva gestió, sinó que cal concertar la visita prèviament a l'Ajuntament de Prats de Lluçanès per a poder accedir a l'espai. En tot cas, cal tenir present que l'equipament no disposa de les condicions que estableix la Llei de Museus per a ser reconegut com a museu i, per tant, poder adherir-se a la Xarxa de Museus Locals, la principal via de suport als museus locals existent a les comarques barcelonines.

Figura 15. Casa Museu Miquel Soldevila

h. Casal del Jovent.

Espai ubicat al centre del poble, gestionat des de la regidoria de joventut, la qual compta amb un perfil tècnic per a la gestió directa. Això permet que l'equipament pugui oferir un horari d'obertura regular

de 4 a 8 de la tarda de dilluns a divendres, així com de 8 a 12 de la nit un divendres al mes. El Casal disposa de sales d'estudi i treball en grup, el Punt d'Informació Juvenil (PIJ), Buc d'assaig, sales de jocs i sales multi usos. Tot i que comparteix les instal·lacions amb el Centre Obert i el punt TIC del municipi, els espais són òptims per a cobrir els objectius de l'equipament i les necessitats dels col·lectius joves de Prats. Properament es preveu insonoritzar el buc d'assaig, així com millorar-ne l'equipament de so, així com traslladar el punt TIC a la Biblioteca, posant-lo així de forma més evident al servei de tota la ciutadania.

Figura 16. Casal del Jovent

i. L'Espai. Entitats – Coworking Prats de Lluçanès.

Un centre on associacions i entitats poden desenvolupar les seves activitats. També funciona com un espai de *coworking*. L'equipament es va obrir al públic el gener del 2018, de manera que trobem les instal·lacions en un perfecte estat.

L'edifici disposa d'una sala d'actes amb capacitat per a 99 persones i equipada amb projector. L'espai de *coworking* al servei tant de persones emprenedores que cerquen un espai polivalent per a treballar com per a entitats que necessiten fer ús, sigui ocasionalment o de forma regular, d'un despatx. El lloguer de l'espai és subvencionat, per tal de facilitar l'arrencada d'aquells projectes d'emprenedoria de Prats i les rodalies que precisin un espai d'aquestes característiques.

L'edifici disposa de cinc sales de reunions diferents. Complementàriament, cal destacar que els usuaris poden accedir de forma autònoma amb un sistema digital de reserves que els facilita l'accés automàticament, així com consignes i bústies per a les entitats del municipi.

j. Escola de Música Josep Cirera i Armengol.

En funcionament com a tal fins el 2017, actualment acull l'Escola de Música i Arts del Lluçanès, gestionada pel Consorci del Lluçanès, cosa que ha obert el servei a tota la comarca¹⁰. És un model de referència de gestió mancomunada de serveis.

k. Ca l'Andreuet.

També coneguda com la Farmàcia, es tracta d'una adquisició molt recent per part de l'Ajuntament. La ubicació de la casa, annexa als jardins de Cal Bach, converteix tota l'illa en un complex de titularitat municipal. Així mateix, la seva ubicació just davant del Teatre Orient i molt propera a la biblioteca municipal Sant Jordi converteix el conjunt en una potent illa cultural al centre del poble. L'edifici és un BCIL.

Figura 17 i 18. Ca l'Andreuet des del propi jardí de la casa i des de la cruïlla entre l'avinguda Pau Casals i el carrer de l'Orient

l. Cafè-Teatre Orient.

Situat al nucli del poble, el Cafè-Teatre Orient era un dels pocs equipaments teatrals, juntament amb el teatre Mundial o de cal Raurell, que tenia la població a principis del segle xx. Actualment tan sols es

¹⁰ Per a més informació vegeu el punt 4.2, sobre els serveis que desplega el Consorci.

troba en funcionament la part de la cafeteria, la qual finalitza el termini del contracte de lloguer properament, mentre que la sala del teatre es troba en desús. Adquirit per part de l'Ajuntament el 2014, el nou equip de govern ha iniciat un procés de participació ciutadana per a decidir com ha de ser el nou teatre de la vila, establint les bases per a la definició de la seva rehabilitació i retornar l'equipament teatral a la ciutadania. D'altra banda, l'Ajuntament de Prats ha iniciat els tràmits per a poder obtenir el finançament necessari per a engegar les obres de rehabilitació en un futur relativament proper. L'edifici es troba inventariat al Mapa del Patrimoni Cultural de Prats de Lluçanès, però no disposa de cap tipus de protecció legal.

Figura 19. Primera sessió participativa sobre el Cafè-Teatre Orient, celebrada a la mateixa sala del teatre

m. Cal Bernat.

La casa de Cal Bernat va ser edificada durant la segona meitat del segle XVII, tal com ho indica la llinda de la finestra principal del primer pis, on és visible una inscripció datada l'any 1694. És, per tant, una de les poques cases que es va conservar al poble després que aquest fos incendiat per les tropes felipistes l'any 1714. L'actual equip de govern ha estat estudiant la possibilitat de reformar-la per poder instal·lar-hi un centre d'interpretació de les Festes i Tradicions del municipi, per bé que no és una prioritat actualment. L'edifici es troba inventariat al Mapa del Patrimoni Cultural de Prats, però la normativa del Catàleg no és prou clara, fent que no sigui catalogat com a BCIL i per tant no disposi de cap tipus de protecció legal. Aquest darrer aspecte ja ha estat advertit per part de l'OPC de la Diputació amb anterioritat com a un buit que cal solucionar.

4.2.3. Equipaments culturals de titularitat privada

Els equipaments culturals de titularitat privada són:

a. El Matadero.

Antic escorxador en desús, es tracta d'un edifici singular que recentment ha acollit algun concert de música de *L'Intrús*. L'edifici és una propietat privada, així que actualment no s'hi preveu cap acció des de l'administració local. L'edifici es troba inventariat al Mapa del Patrimoni Cultural de Prats, però no disposa de cap tipus de protecció legal.

Figura 20. L'antic escorxador

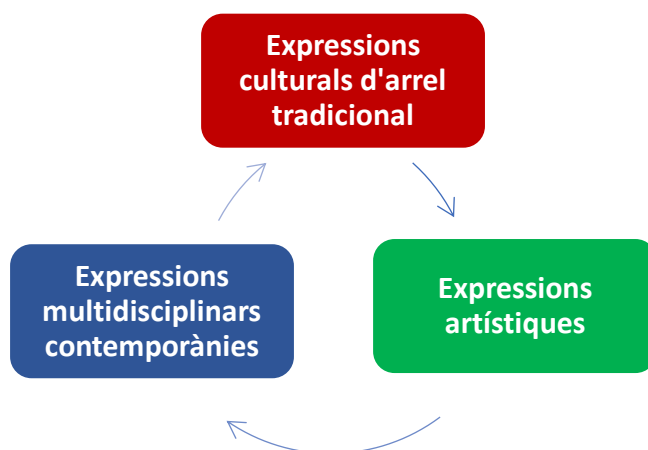
4.3. Dinàmiques culturals

4.3.1. El sistema cultural de Prats de Lluçanès

Prats de Lluçanès és un municipi amb esdeveniments culturals de llarga trajectòria, especialment en **expressions culturals d'arrel tradicional**, que són enteses com l'expressió de la identitat local per excel·lència. Amb la dansa tradicional com una de les peces clau, la majoria de la població s'implica de diferents formes en les danses tradicionals del municipi, de la mateixa manera que se n'ha fet recerca i publicacions de divulgació. Tot i la concentració de l'activitat cultural en l'àmbit de la cultura d'arrel tradicional, l'Ajuntament també té la voluntat d'introduir **noves expressions culturals contemporànies** que permetin diversificar l'oferta present al municipi.

Algunes entitats pateixen una baixa participació en les estructures organitzatives i de gestió fins al punt de fregar la desaparició; per bé que en moments puntuals es manté la participació ciutadana necessària, l'esgotament de les persones al càrrec de certes iniciatives i la manca de relleu poden posar en perill la pervivència de certes expressions concretes. Així mateix, totes elles troben **dificultats per obtenir finançament** per a desenvolupar les activitats amb un cert grau de professionalitat: són majoritàriament activitats que no acostumen a generar ingressos d'explotació, exceptuant algun pagament simbòlic en concepte d'entrades o aquelles donacions voluntàries que pugui fer la gent.

L'oferta cultural, d'acord amb l'anàlisi dut a terme, s'estructura principalment en **tres puntals o línies d'activitat** diferenciades, principalment, per la seva naturalesa:

a. Expressions culturals d'arrel tradicional.

El lideratge dels promotors sol ser cabdal i un pilar de l'entitat. Les activitats són principalment d'exhibició, però també de formació i divulgació. Són iniciatives d'entitats que actuen de forma més individual, mogudes pels seus principis fundacionals (mantenir o gaudir d'una tradició local, principalment). Moltes d'aquestes entitats poden arribar a tenir problemes de relleu, ja que les juntes són molt envellides o bé unes poques persones s'han acabat apropiant de l'expressió cultural que elles mateixes promouen. Aquest factor de la personalitat ha estat detectat en múltiples ocasions.

b. Expressions artístiques.

Principalment **teatre** i, en un segon terme, **literatura i cant coral**. Aquestes entitats i persones es dediquen principalment a crear espectacles, assajar i posteriorment exhibir les seves produccions entre les que trobem algunes de més èxit (els pastorets, molt rellevants al poble) i altres amb menys acceptació, que semblen ser aquelles propostes menys convencionals. Com en el cas anterior, el cost màxim per a l'espectador serà un preu simbòlic, encara que sí que s'ha identificat un productor d'esdeveniments com festivals.

c. Expressions multidisciplinars contemporànies.

En aquest darrer cas el contingut de les activitats és multidisciplinar i té com a objectiu, més que les expressions culturals o artístiques en sí, la participació de la ciutadania i les entitats en la vida cultural mitjançant la programació d'activitats diverses. Això facilita que es diversifiqui significativament l'oferta de les activitats. Malgrat la seva voluntat innovadora, existeix la percepció, entre una part significativa de les persones participants en els grups de debat, que el poc èxit de les expressions contemporànies al municipi ha fet que moltes entitats renunciïn a programar noves propostes en aquesta línia. Aquesta percepció contrasta amb la trajectòria d'*Itineràncies* o la implicació de gran part de la ciutadania en *Les Xeres de Santa Àgata*.

Val a dir que en certs moments de l'any **la programació cultural queda saturada per un ampli ventall de propostes programades, així com per festes, fires i festivals**, de manera que és difícil introduir noves propostes a la dinàmica ja establerta. Costa que les noves propostes arrelin, entre altres factors, per **l'absència d'estratègia comunicativa sistemàtica** de l'activitat cultural des del consistori. Això dificulta en gran mesura que la població pugui conèixer amb facilitat aquelles propostes que es programen fora de les dates assenyalades (com podria ser la Festa Major, la Festa Petita o Les Xeres de

Santa Àgata, per exemple), ja que no s'emmarquen en una programació regular i tampoc disposen dels mitjans de visibilitat propis ni municipals suficients.

En relació als públics, **les propostes rebudes amb més entusiasme**, de forma habitual, han estat **aquelles que fan referència a temàtiques locals**. El públic familiar és estable i aparentment fidel, però d'acord amb una programació molt tradicional i no està aconseguint atraure i incorporar gaire persones noves. Aparentment, com a públic, **els i les pradenques no cerquen propostes professionals ni formats diferents**, sinó que **la relació de veïnatge, amistat i vincles familiars és un dels factors principals que acaben incentivant l'assistència a les exhibicions locals**, una dinàmica molt difícil de modificar. Tot i aquestes percepcions generalitzades sobre els públics culturals del municipi, els agents participants a les sessions de treball no s'han preguntat mai per a quin destinatari estan exhibint o creant les seves propostes, tot i saber identificar quins són aquells perfils de públic tradicionalment existents al municipi.

S'identifica **un grup minoritari de públic que té inquietud per consumir cultura més enllà de l'àmbit local** i es desplaça a Vic o Manresa principalment. El consum fora del poble es concentra, a grans trets i sempre segons la percepció de les persones participants dels grups de debat focal, en els subsectors del **teatre, exposicions i música**; en menor grau **dansa**.

Pel que fa als **espais culturals**, Prats de Lluçanès té un **conjunt d'equipaments quantitativament molt potents però amb deficiències qualitatives** i sobretot **percebut per part dels agents culturals, en termes generals, de forma negativa**: des del Museu Municipal Miquel Soldevila, que es troba tancat permanentment, fins a la Sala Polivalent ubicada en un espai a les afores del municipi, en un polígon industrial, que té unes limitacions d'il·luminació, *atrezzo*, so i temperatura que en dificulten l'acollida d'obres de teatre i espectacles que requereixin una mínima capacitat tècnica, a més de la confortabilitat, passant per l'espai de la biblioteca, molt limitat. Des d'algunes entitats es considera que si es disposés de millors equipaments es podrien proposar noves iniciatives per part seva.

En relació a aquest punt anterior, **el Teatre Orient ha destacat per ser l'espai més desitjat i enyorat per la ciutadania**, després de prop de 20 anys tancat per una concessió privada de l'espai de cafeteria. L'Ajuntament és conscient d'aquesta reivindicació i està començant a treballar en la planificació del projecte de recuperació del teatre. Per part de les persones participants als grups de debat, hi ha la opinió generalitzada que la reobertura d'aquest espai com a Teatre Municipal permetria, també, recuperar un espai

central per a la vida cultural del municipi, actualment fragmentada i dispersada. Es té la forta **convicció de que la recuperació del teatre i el bar associat, generarà un espai cultural per al municipi que s'estima com a potencial catalitzador d'un canvi en l'atomització de l'activitat cultural.** De fet, el Teatre Orient com a edifici és reconegut com a un actiu patrimonial en si mateix, tan immoble com intangible, ja que forma part de la memòria històrica del municipi. En aquest sentit, **la hipotètica restauració entra en conflicte amb, d'una banda, la preservació del llegat patrimonial i, de l'altra, les normatives contemporànies** d'accessibilitat, sortides d'emergència, polivalència de l'espai, entre d'altres.

Cal destacar per tant, que la correspondència entre la baixa valoració dels agents vers els seus equipaments actuals i la noció de que la recuperació del Teatre Orient seria la solució a les mancances que identifiquen, pot estar impregnada de certa càrrega emocional, en ser un element patrimonial històricament molt sensible al municipi. En aquest sentit, es reconeix que **el projecte del Teatre Orient ha d'anar per davant de la restauració** pròpiament, és a dir, planificar l'acció cultural que acollirà i valorar en quin grau es imprescindible dur a terme aquesta inversió per a l'estratègia de les polítiques culturals municipals.

Tant els mateixos agents culturals com l'equip de govern de l'Ajuntament van considerar clau i prioritari que el Teatre Orient respongui a les necessitats actuals del municipi i que, per tant, **es decideixin els seus espais, usos i funcionalitats de comú acord amb la ciutadania.** És per aquest motiu que en el mateix procés de redacció d'aquest informe, l'Ajuntament ja ha convocat una primera jornada participativa on una trentena de veïns i veïnes van poder aportar les seves consideracions envers tot allò que caldrà tenir present en el projecte de rehabilitació de l'equipament.

4.3.2. Mecanismes de participació i relació entre agents

El centre neuràlgic de l'activitat cultural, com a punt d'interacció entre les entitats i l'Ajuntament, és el mateix edifici consistorial. En aquest aspecte, **els convenis entre l'Ajuntament i les associacions** (malgrat no totes en disposen) per a donar suport a la seva activitat esdevé **altament valorat** per part de la totalitat de beneficiaris, inversió clau per a l'impuls de la seva activitat. Els convenis tenen una **orientació conservadora**, ja que és difícil introduir canvis en el seu contingut o en la dotació econòmica que vehiculen.

Així doncs, **l'Ajuntament assumeix un paper facilitador de la participació cultural ciutadana**, però esdevé **incapaç o poc interessat en promoure**

l'existència d'una programació estable, limitant-se habitualment a donar resposta a les demandes que sorgeixen. De fet aquestes peticions són molt habituals, fruit de la densitat d'entitats i intensitat d'iniciatives que impulsen, impossibilitant també la previsió i articulació de l'activitat, exceptuant aquelles propostes que es duen a terme de forma regular anualment.

D'altra banda, les expressions culturals tradicionals compten amb un **voluntariat entusiasta**: la ciutadania es volca en els esdeveniments, per bé que **la gestió de les entitats recau en unes poques persones**; les quals en alguns casos es senten esgotades i desemparades per la manca de relleu generacional en la responsabilització de certes entitats. Aquesta problemàtica, per bé que no és exclusiva de Prats, pot posar en risc la continuïtat de certes expressions de cultura tradicional en el futur a curt termini. Totes les franges d'edat hi prenen part tan organitzant i actuant en els esdeveniments com gaudint de l'oferta. Aquest voluntariat és cabdal per al desenvolupament de l'activitat, sent el sistema de participació ciutadana a la vida cultural del municipi per excel·lència, i també la força de treball que possibilita que es puguin dur a terme les activitats.

Ara bé, **la població es troba orfe d'espais d'interrelació** més enllà dels propis esdeveniments culturals i el nexce que estableix l'Ajuntament en si mateix. Un espai entès com a un mecanisme de reflexió i de debat entorn de les necessitats i les polítiques culturals, amb capacitat per fomentar la participació des d'una perspectiva estratègica i amb unes funcions i criteris definits, de dinamitzar i potenciar el treball de col·laboració entre les entitats i aprofitar els espais per avançar en l'apoderament i l'augment de l'autoestima dels qui fa molts anys treballen per oferir propostes culturals innovadores a la ciutadania. Aquest espai ha d'anar **acompanyat d'una estratègia digital** en continguts i accés que permeti la participació mitjançant les xarxes; evitant així dependre exclusivament dels espais presencials.

Diverses de les persones assistents a les sessions participatives han declarat consumir cultura fora de Prats de forma habitual, on cerquen una oferta cultural que no s'importa al municipi per la falta d'acceptació de certes propostes amb anterioritat; en aquest sentit, hi ha consens en que cal dur a terme una **sensibilització progressiva de la ciutadania en aquestes altres expressions culturals que en lubriqui la futura acollida**.

4.3.3. Vertebració de l'activitat cultural

S'ha constatat que **cada entitat duu a terme la seva pròpia activitat habitual de forma essencialment individual**, per bé que en aquells moments de necessitat per motius logístics, com pot ser en el context del muntatge o preparació d'un esdeveniment, hi ha una **consolidada xarxa de reciprocitat** mitjançant la qual es donen suport de forma voluntària.

En ocasions també s'han combinat **expressions artístiques diferents en el marc de propostes programades per entitats que han convidat altres agents a unir-s'hi**. Aquestes circumstàncies, tot i que poc habituals, han permès constatar a la mateixa ciutadania la potencialitat d'unir no només esforços sinó també expressions artístiques diferents. Possiblement un dels millor exemples d'això n'és **Les Xeres de Santa Àgata**, festival en el marc del qual col·laboren i participen un ampli nombre d'entitats i col·lectius locals.

Algunes entitats dels municipis de l'entorn recorren esporàdicament a l'Ajuntament de Prats per sol·licitar la cessió de material, al tractar-se del municipi de majors dimensions del Lluçanès i per tant amb majors recursos, però **molt rarament participen en cap activitat de Prats o compartida amb agents culturals de Prats**. En aquest sentit i a tall d'exemple, ens consten els aplecs de gegants a la vila, on participen les altres colles, trobades de grups de cant coral o el pas de la Flama del Canigó; en qualsevol cas són relacions molt incipients o de reduïda complexitat. De fet, **la intensa activitat de Prats pot solapar-se fàcilment amb les programacions dels altres municipis** de la rodalia, cosa que pot agreujar aquesta manca de relació entre els agents dels municipis veïns i els que són objecte d'aquesta diagnosi. Finalment, cal esmentar que encara que **el festival Cantilafont**, una producció de Voraviu Produccions Culturals, neix a Prats, **cada estiu es duu a terme en un municipi diferent** de la comarca, aportant doncs aquest elevat valor cultural a cadascun dels municipis del Lluçanès.

Tot i els elements descrits anteriorment, l'activitat de les entitats i altres agents al municipi es troba marcada per una **forta atomització**, on cada agent actua per separat, desconeixent en la majoria de casos l'activitat de la resta. En el marc de les jornades participatives **diverses persones han expressat la necessitat de vertebrar l'activitat** i de disposar d'una figura que s'ocupi de la dinamització d'aquest espai comú, cosa que ultrapassa les col·laboracions ocasionals; aquesta ha estat una preocupació compartida per part de la totalitat d'assistents a les sessions dels grups focals, consensuant doncs que el pla hauria d'abordar com solucionar aquest aspecte.

Aquestes connexions per a la vertebració dels actius culturals topa, també, amb la ja mencionada saturació de l'Ajuntament i la precària capacitat de

promoure-la. Per bé que **les entitats coneixen què fan les altres associacions, en coneixen el resultat final, però en desconeixen els processos, les inquietuds i els projectes**, cosa que dificulta col·laboracions més complexes. Finalment, el fracàs en anteriors propostes d'iniciatives innovadores ha fet que molts d'aquests agents prefereixin mantenir un perfil més conservador en la seva activitat.

4.3.4. Transversalitat

El turisme al Lluçanès ha estat històricament poc significatiu, exceptuant alguns records probablement idealitzats de certa presència estiuenca de persones de fora que s'allotjaven al municipi. Aquesta absència desdibuixa la percepció que en té **la ciutadania local, que veu amb recel el turisme de masses com a amenaça per a les formes de vida al municipi i no es plantegen, en línies generals, explorar aquesta via.**

Tot i això, **el Consorci del Lluçanès està treballant en algunes propostes per a la comarca** (on sembla ser que Prats hi té una presència testimonial) **basades en el turisme sostenible**, que posin en valor trets culturals, naturals, gastronòmics locals i que, resumidament, contribueixin a complementar les economies locals sense generar dependències. Cal destacar també que alguna entitat ha temptejat cert nivell de relació amb el sector turístic i ha trobat també un sector poc receptiu, per la qual cosa és evident que el terreny està encara per explorar, probablement per les dues bandes, tan turística com cultural.

En qualsevol cas, aquest model de turisme s'hauria d'entendre com a **canalitzador d'intercanvis culturals**, que esdevingui nutritiu per a la ciutadania local i que exhibeixi la riquesa de la identitat cultural de Prats de Lluçanès, des dels principis del turisme sostenible.

Pel que fa a l'educació, hi ha hagut experiències de **treball conjunt amb entitats culturals a instàncies dels centres educatius**. El Grup Dansa i Tradició de Prats de Lluçanès, **per voluntat pròpia i des d'una acció més aviat personal** per part d'una de les membres de l'entitat, pel fet de ser la professora de música, treballa per la introducció de les danses tradicionals en el currículum, tot vinculant música i dansa. La Casa de l'Heura també ha treballat en ocasions concretes juntament amb l'escola, així com amb les AMPAs dels centres del municipi. A més, de forma periòdica es programa l'explicació de llegendes tradicionals, s'ensenyen danses relacionades amb les festes locals, s'ofereixen crèdits variables de dansa a l'Institut i es duu a terme un curs extraescolar de teatre.

Les persones assistents a les jornades programades, han coincidit en assenyalar que **les iniciatives vinculades a l'educació depenen excessivament de les iniciatives personals dels agents implicats**. Es reconeix que **la relació amb l'escola és clau per començar a introduir nous llenguatges**, noves mirades i estètiques que després d'involucrar els joves i infants "arrossegui" les seves famílies. Hi ha cert consens en que no hauria de ser l'escola qui vingui a demanar, sinó que s'han de fer propostes a les escoles. També s'identifica que manca un projecte d'educació i cultura, amb una estratègia concreta que vagi més enllà de les accions personalistes o espontànies.

5. Diagnòstic

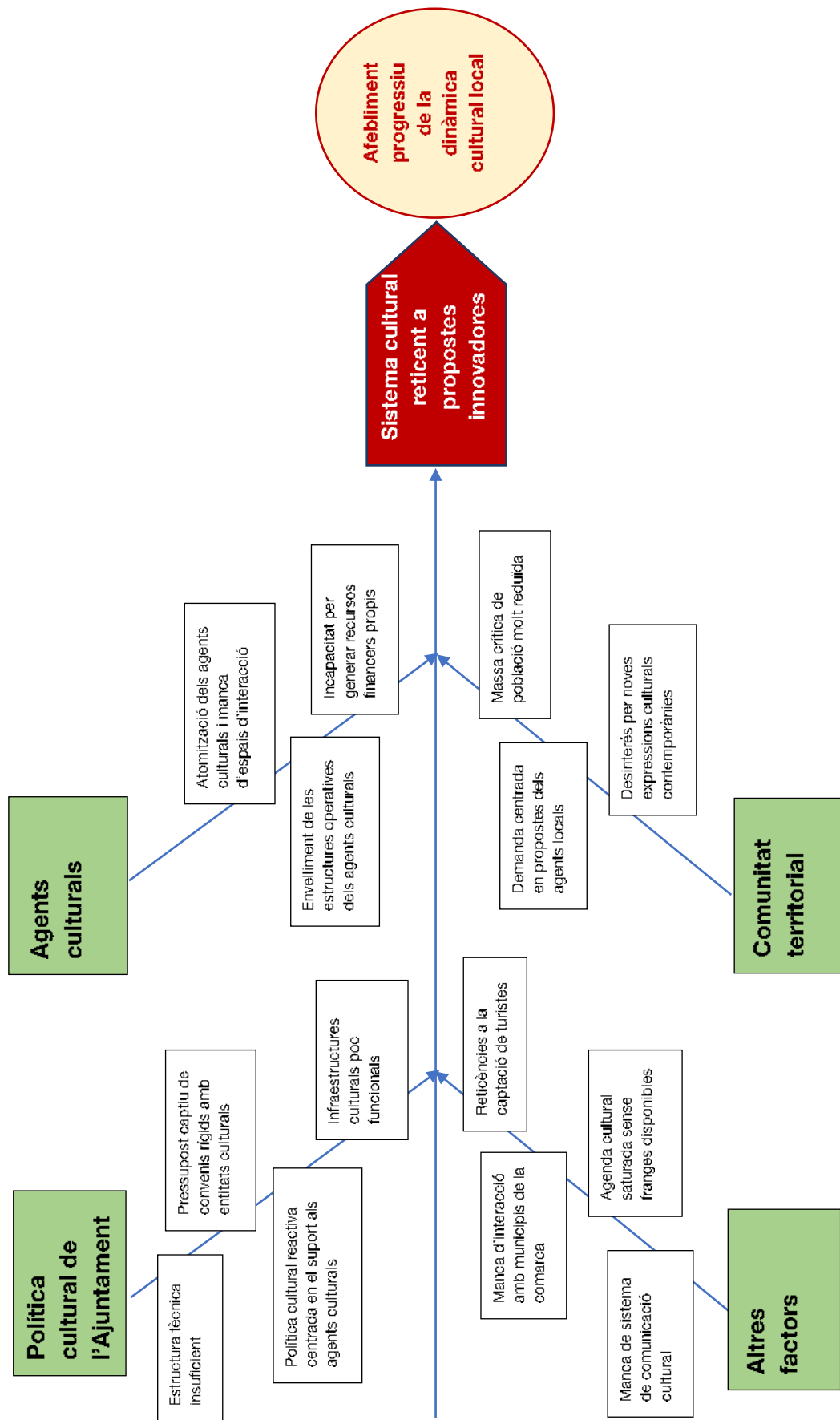
5.1. Síntesi de la situació actual

A manera de síntesi diagnòstica, podem considerar que el sistema cultural local de Prats del Lluçanès, si bé compta amb **un conjunt significatiu d'entitats culturals que, amb el suport de l'Ajuntament, ofereix a la població un univers dens i ric de pràctiques culturals que giren al voltant del cicle anual de festes i tradicions, que compten amb una alta participació ciutadana**, no incorpora noves expressions culturals contemporànies per diversos factors.

Amb una mirada cap al futur podem considerar que el **sistema cultural de Prats de Lluçanès és reticent a propostes innovadores (problema principal)** que concordin amb una societat tecnològica i canviant com l'actual, factor que, juntament amb **l'envelliment i reducció numèrica de les estructures organitzatives de les entitats (problema concurrent)**, pot significar un **afebliment progressiu de la dinàmica cultural local (conseqüència)**. Entre altres **factors causals**, podem considerar la **magnitud poblacional**, l'envelliment de les estructures operatives de les entitats, el fet que les **relacions socials** pesen més que els interessos individuals en la decisió de participar en pràctiques culturals col·lectives, el fet que aquestes ocupen bona part del calendari, la forta cohesió social i la **pressió de conformitat** que la comunitat exerceix sobre els seus membres i que redueix la *dissonància cultural*, i l'escassa presència de turisme i d'immigració.

5.2. Hipòtesi causa-efecte

Per la importància estratègica de l'afebliment progressiu de la dinàmica cultural local per la reticència dominant a incorporar propostes innovadores, convé **analitzar els factors** que incideixen en el bloqueig d'expressions culturals contemporànies per tal de proposar, després, línies d'acció que permetin projectar un futur més favorable. L'anàlisi factorial es sintetitza en el següent **diagrama causa-efecte**.

5.3. Reptes de futur

La **identificació dels reptes de futur** s'ha fet a partir de la diagnosi anterior i del model de referència verbalitzat en les sessions de debat.

- **La diagnosi** descriu la situació actual i formula una hipòtesi explicativa dels factors que hi incideixen per tal de tenir clar **el punt de partença**.
- **El model de sistema cultural** es construeix a partir dels valors compartits per la comunitat cultural i formula la **direccionalitat** de l'acció que es vol dur a terme.

S'ha estructurat en 5 **factors clau**:

- a. les pràctiques culturals
- b. els agents culturals
- c. les infraestructures
- d. la cooperació territorial
- e. la legitimitat social i la governança

De cada factor s'ha elaborat una **taula** que conté 3 elements:

- La **síntesi diagnòstica**, que conté els factors identificats en l'anàlisi que corresponen a cada factor clau, ordenats per favorables o desfavorables i intrínsecs o contextuals, d'acord amb la proposta metodològica de l'anàlisi **DAFO**.
- El **model de sistema cultural** conté els valors, paradigmes i criteris compartits per la comunitat cultural de Prats formulats a partir de les sessions de treball realitzades amb l'Ajuntament i els agents culturals.
- Els **reptes de futur** que es deriven del contrast entre els dos elements anteriors i que, posteriorment, determinaran les estratègies.

D'aquesta manera es visualitzen les **lògiques que sustenten els eixos estratègics** del pla d'acció.

A. Les pràctiques culturals

1. Síntesi diagnòstica		
	Factors favorables	Factors desfavorables
Factors intrínsecs	<ul style="list-style-type: none"> • Hi ha una densa, rica i significativa oferta de pràctiques culturals d'arrel tradicional, que són un factor important d'identitat i cohesió local. • Es programen algunes pràctiques artístiques en l'àmbit del teatre, la literatura i el cant coral. • Algunes iniciatives emergents, com l'<i>Ateneu Popular</i>, ofereixen oportunitats de desenvolupar pràctiques culturals transversals i alternatives. 	<ul style="list-style-type: none"> • Manca d'estratègia de comunicació sistemàtica de l'oferta cultural local. • Participació determinada pels vincles familiars o d'amistat i veïnatge. • La majoria d'entitats renuncien a programar expressions contemporànies per l'escàs interès de la població i perquè el calendari està saturat de propostes. • Escasses oportunitats de la ciutadania de participar en pràctiques de formació, creació i producció.
Factors de context	<ul style="list-style-type: none"> • El municipi compta amb un important patrimoni cultural material i immaterial. • Algunes persones van a altres indrets per participar en pràctiques culturals multidisciplinars de creació contemporània. • La voluntat de l'equip de govern d'impulsar noves expressions culturals contemporànies. 	<ul style="list-style-type: none"> • L'escassa massa crítica de població i el seu acusat envelliment dificulta el sorgiment de pràctiques culturals innovadores. • Hi ha una percepció social dominant que el turisme de masses és un factor pertorbador de la vida local.

2. Model

Els poders públics han de garantir el **dret d'accés i contribució a la cultura** per part de tots els ciutadans i ciutadanes. Per tant, ha de promoure que el sistema cultural local ofereixi oportunitats de participar, d'una manera equilibrada, en **pràctiques de formació, de creació/producció i d'exhibició**.

Ha de vetllar, també, pel desenvolupament enriquidor de **pràctiques culturals institucionalitzades** (els serveis culturals públics que presti directament o indirecta l'Ajuntament o el Consorci del Lluçanès, o bé entitats culturals amb suport institucional, per satisfer l'interès general) i de **pràctiques culturals autogestionades** (les que duen a terme grups de persones que autogestionen pràctiques culturals en el marc de comunitats d'interès cultural) i intervenir per regular, si s'escau, l'oferta i l'accés a **béns culturals de mercat**.

En el cas de Prats, la majoria de pràctiques culturals institucionalitzades són **d'arrel tradicional¹¹, tenen un llarg recorregut i han anat evolucionant gràcies a les innovacions que s'han produït de generació en generació, essent un dels principals factors d'identitat i cohesió social**. Les pràctiques d'arrel tradicional a Prats han de ser protegides i reforçades sense que això vagi en detriment de les **pràctiques de creació contemporània** que aporten altres valors i satisfan altres necessitats. Cal trobar un **encaix equilibrat** entre les pràctiques d'arrel tradicional que segueixen el calendari festiu i **una programació estable, de qualitat, diversificada i plural de pràctiques culturals contemporànies** que aportin nutrients complementaris al desenvolupament personal i col·lectiu.

La majoria de pràctiques culturals de creació contemporània han aprofitat les oportunitats que han sorgit amb la revolució digital, especialment la possibilitat de crear, produir, interactuar i accedir a continguts digitals sense limitacions geogràfiques o físiques. Internet ha esdevingut no sols el canal d'accés a molts continguts (en línia o descarregats) sinó també el canal de relació entre els agents de la cadena de valor, oferint als públics la possibilitat d'interactuar amb la resta.

La globalització dels béns i serveis culturals ha anat en detriment dels mercats locals i del consum presencial (sobretot de pràctiques de cultura

¹¹ Sovint denominades pràctiques de "cultura popular i tradicional". En aquest document preferim no fer servir l'expressió "cultura popular" perquè és un terme que va ser introduït per les classes dominants, amb connotacions despectives, per diferenciar-les de les pràctiques d'alta cultura. El concepte "arrel tradicional" vol expressar el seu llarg recorregut, diferenciant-les de les pràctiques de creació recent.

en viu). Aquesta tendència cal tenir-la en compte a l'hora de configurar una programació cultural a Prats perquè la **cultura institucionalitzada**, orientada sobretot a la població adulta, no ha fet encara la **transformació digital** que facilita la nostra societat tecnològica. Per aquest motiu experimenta una **pèrdua de públics nadius digitals** que accedeixen per altres canals a propostes culturals que satisfan millor els seus interessos. Aquests consumeixen preferentment continguts digitals però tenen la necessitat de trobades presencials per compartir les seves vivències. Les pràctiques virtuals i presencials no són dues categories antagòniques sinó les dues cares d'una mateixa moneda.

3. Reptes per als propers anys

- a. Facilitar l'accés de la ciutadania a pràctiques de formació artística i cultural.**
- b. Donar suport a la creació i producció artístiques.**
- c. Facilitar l'accés de la ciutadania a una programació cultural de qualitat, estable i diversificada.**

B. Agents culturals

1. Diagnosi		
	Factors favorables	Factors desfavorables
Factors intrínsecs	<ul style="list-style-type: none"> • Existència d'un nombre elevat d'entitats actives, que compten amb notable participació i voluntariat. • Sorgiment d'algunes iniciatives d'entitats que conviden altres entitats a participar-hi, com és el cas de les <i>Xeres de Santa Àgata</i>. • Existència d'una consolidada xarxa de reciprocitat i suport mutu. • Suport habitual de l'Ajuntament a les pràctiques dels agents culturals locals, regulat a través de convenis que aporten estabilitat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atomització dels agents culturals i desconeixement dels respectius projectes i inquietuds fins que mostren el resultat. • Reducció numèrica i envelliment de les persones que formen les estructures operatives de les entitats culturals d'arrel tradicional. • Manca de professionalització dels nuclis de gestió de les entitats culturals. • Dificultats de les entitats per generar ingressos d'explotació i dependència del finançament municipal.
Factors de context	<ul style="list-style-type: none"> • Els centres educatius del municipi estan interessats a desenvolupar pràctiques culturals amb el suport de les entitats, i ja hi ha hagut experiències de treball conjunt per iniciativa de caire personal. 	<ul style="list-style-type: none"> • El finançament de la cultura depèn exclusivament de la capacitat de l'Ajuntament de mantenir els recursos propis que hi aporta i esdevé un sostre limitatiu.

2. Model

Un sistema cultural està format per operadors que realitzen pràctiques culturals, infraestructures que les acullen i dispositius de regulació. Els **operadors o agents culturals poden ser públics, privats mercantils o del tercer sector.**

Des de l'inici de l'actual etapa democràtica, **els Ajuntaments** han habilitat infraestructures i proveït serveis culturals a la població i, en molts llocs, **han esdevingut els principals operadors.** La crisi financera del 2008 i l'actual pandèmia han portat a les institucions públiques a repensar quin és el seu paper en l'acció cultural.

De fet, d'un model de finançament de la cultura basat en una aportació pública majoritària, s'està evolucionant cap a un model que busca l'equilibri entre les aportacions públiques, els ingressos d'explotació i els ingressos de tercers a través de patrocini i mecenatge. Amb tot, excepte en els grans equipaments culturals de prestigi, a Catalunya els ingressos per patrocini i mecenatge encara són testimonials.

De fet, els poders públics poden intervenir en la dinàmica d'un sistema cultural de quatre maneres: com a **reguladors** de l'acció cultural, aplicant **limitacions** a les iniciatives particulars per garantir els drets de la col·lectivitat; com a **promotors** de serveis i pràctiques culturals a través de **polítiques de foment**; com a **proveïdors** de serveis i pràctiques culturals, gestionats de forma directa o indirecta i com a **productors** de continguts culturals.

Els experts consideren que aquesta **escala de nivells d'intervenció** va de la més bàsica (a) a la més agressiva (d), considerant que els dos nivells superiors d'intervenció es justifiquen de manera excepcional quan cal atendre necessitats bàsiques i comuns dels ciutadans que no poden ser ateses de manera satisfactòria a través de polítiques de foment. Les funcions de proveïdor i productor poden entrar en conflicte amb l'obligació dels poders públics d'evitar el dirigisme cultural, és a dir, de decidir quins continguts culturals han de consumir els ciutadans.

A l'inici de l'actual període democràtic, a causa de la desertització d'oferta cultural i d'operadors solvents, molts poders públics van esdevenir, de forma justificada, proveïdors i, a vegades, productors de continguts culturals. Cal revisar, en el cas de Prats, quin és **l'equilibri que es vol obtenir entre les polítiques de foment i de servei.**

L'atomització dels agents culturals comporta elevats costos d'estructura i economies de subsistència, i limita la professionalització de les estructures de

gestió que són, quan es disposen, un factor important per a la captació de recursos. Per evitar l'atomització només hi ha dues vies: la **concentració** d'operadors per generar economies d'escala i el **funcionament en xarxa** a partir de l'especialització funcional. Aquesta segona opció, que garanteix millor la diversitat de sensibilitats i propostes, és difícil d'aplicar a causa dels personalismes que predominen en el sector cultural. En tots els casos, la **constitució de taules de coordinació dels operadors culturals d'un territori** és un primer pas de gran valor, ja que permet que es coneguin, puguin cooperar en iniciatives d'interès comú i puguin desenvolupar estratègies conjuntes que els beneficiïn.

3. Repte per als propers anys

a. Promoure l'enfortiment i vertebració dels agents culturals.

C. Infraestructures

1. Diagnosi		
	Factors favorables	Factors desfavorables
Factors intrínsecs	<ul style="list-style-type: none"> Existència d'un nombre significatiu d'infraestructures destinades a acollir pràctiques culturals. 	<ul style="list-style-type: none"> Baixa qualitat, funcionalitat i dotació tècnica de les infraestructures culturals. Percepció negativa de les infraestructures per part dels agents culturals.
Factors de context	<ul style="list-style-type: none"> La reforma i posada en funcionament del <i>Cafè-Teatre Orient</i> és percebut com una gran oportunitat de dinamització, interrelació i vertebració de l'acció dels agents culturals. L'Ajuntament ja ha posat en funcionament dispositius de participació per definir la reforma i usos de l'equipament. 	<ul style="list-style-type: none"> La millora de les infraestructures culturals actuals requereix una inversió que no es pot disposar a curt termini.

2. Model
<p>Les infraestructures són els recursos materials (instal·lacions i equipament tècnic) que permeten desenvolupar satisfactòriament les pràctiques culturals dels operadors.</p> <p>La diversitat de pràctiques culturals porta a necessitar infraestructures que tinguin l'adequada diversitat funcional. Això es pot assolir a través de l'especialització i la polivalència. Les infraestructures especialitzades són viables només quan hi ha prou massa crítica d'activitat i, per tant, en municipis que tenen una població elevada. En el cas de Prats, i en la majoria de municipis de Catalunya, cal optar per un grau determinat de polivalència. La polivalència implica flexibilitat d'adaptació a les diverses pràctiques que s'hi ha</p>

de poder dur a terme. L'acolliment satisfactori de pràctiques culturals comporta fer-ne un bon manteniment i tenir capacitat de millora continua.

Cal **diferenciar entre equipaments i infraestructures**. Els equipaments són operadors culturals que promouen iniciatives i tenen infraestructura pròpia. Un equipament pot gestionar una o més infraestructures, agregades o disperses. L'equipament, com a operador, està a càrrec d'un equip de gestió.

La definició de les infraestructures necessàries per acollir les pràctiques culturals d'un municipi, i la seva gestió en forma d'equipaments culturals, es fa en el marc d'un **PLEC (Pla Local d'Equipaments Culturals)**. Tot i que l'elaboració d'aquesta eina de planificació ultrapassa l'objecte d'un pla, en un annex d'aquest document se'n fa un esbós.

3. Repte per als propers anys

a. Millorar la qualitat i funcionalitat de les infraestructures culturals.

D. Cooperació territorial

1. Diagnosi		
	Factors favorables	Factors desfavorables
Factors intrínsecs	<ul style="list-style-type: none"> • Consciència de formar part del Lluçanès i disposició a col·laborar amb la resta de municipis de la comarca. 	
Factors de context	<ul style="list-style-type: none"> • El Consorci del Lluçanès és un instrument jurídic que ofereix moltes oportunitats en l'acció cultural mancomunada, entre altres coses en la promoció del turisme sostenible. • Algunes entitats de municipis de la comarca demanen cessió de material a l'Ajuntament de Prats. • La proximitat d'epicentres culturals com Vic, Manresa i Berga ofereix oportunitats de cooperació i intercanvi. • L'existència del festival <i>Cantilafont</i> que cada any es realitza en un municipi diferent del Lluçanès oferint una pràctica compartida. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poca relació i cooperació cultural amb els municipis del Lluçanès, i solapament d'algunes activitats programades per la intensa activitat de Prats.

2. Model

En l'àmbit de la cultura, la cooperació territorial és necessària per dos motius:

- Els **sistemes culturals de proximitat**, en molts casos, ultrapassen el territori administratiu del municipi. Les relacions entre creadors, ofertants i

públics tenen un àmbit territorial més ampli.

- La reduïda **massa crítica de població** de municipis com Prats no facilita la sostenibilitat de determinades pràctiques culturals, ja que el nombre de persones interessades és molt baix, i obliga a un finançament majoritari amb recursos públics que, moltes vegades, no disposen l'Ajuntament ni les institucions supralocals.

A Catalunya hi ha 947 municipis, dels quals 826 (el 87%) tenen menys de 10.000 habitants. Segons l'IDESCAT, Prats tenia l'any 2019 un total de 2.569 habitants i el conjunt dels municipis del Lluçanès en sumaven 7.703.

En aquest context, la cooperació entre municipis és indispensable per poder garantir una oferta cultural estable, diversificada i de qualitat. Aquesta cooperació es pot donar a dos nivells:

- **Cooperació bilateral o múltiple** entre municipis que volen dur a terme iniciatives culturals similars per tal de generar economies d'escala que comportin una optimització dels recursos.
- Constitució d'una **plataforma per mancomunar** la gestió de determinats béns i serveis.

L'existència, des del 2001, del **Consorci del Lluçanès**, facilita la cooperació intermunicipal perquè la comarca ja disposa d'una estructura operativa que pot anar ampliant els serveis que presta.

La gestió mancomunada de serveis no va en contra de la sobirania municipal, ja que una cosa és la capacitat de decisió i l'altra la gestió delegada per part del Consorci de determinats serveis.

En el pla d'acció cultural cal identificar quines iniciatives tenen com a àmbit de gestió més favorable el municipi i quines són més sostenibles o tenen més valor en clau comarcal. Aquestes segones, Prats les proposarà al Consorci per tal que, si s'escau, siguin gestionades de forma mancomunada.

Un segon nivell de cooperació territorial és la que es pot establir amb epicentres culturals pròxims, com és el cas de **Vic, Manresa i Berga**. La ubicació estratègica de Prats, quasi equidistant i amb bona comunicació viària, permet desenvolupar iniciatives conjuntes i intercanviar propostes locals que girin per un circuit de proximitat.

3. Repte per als propers anys

a. Promoure la cooperació cultural amb els municipis de l'entorn

E. Legitimitat social i governança

1. Diagnosi		
	Factors favorables	Factors desfavorables
Factors intrínsecs	<ul style="list-style-type: none"> Els darrers anys la inversió de l'Ajuntament en cultura ha estat per damunt de la mitjana de municipis de referència.	<ul style="list-style-type: none"> L'Ajuntament no compta de manera estable amb una estructura tècnica en l'àmbit de cultura.
Factors de context	<ul style="list-style-type: none"> L'equip de govern aposta per la participació de la ciutadania en la planificació i gestió de l'acció cultural.	<ul style="list-style-type: none"> Pèrdua de legitimitat i centralitat de l'acció cultural a nivel general.

2. Model

En les darreres dècades hi ha hagut una pèrdua de la **legitimitat social a priori** de la cultura i, ara, cal que les institucions socials públiques i els agents culturals promoguin que la ciutadania percebi el seu valor intrínsec, institucional i instrumental en el desenvolupament de la comunitat territorial per tal que recuperi la seva centralitat en la vida social i l'acció política. Això serà viable si, a més d'altres estratègies, s'implementa un model de **governança participativa o en xarxa**.

En la societat post-industrial s'han produït **canvis generals** que han tingut un gran impacte social, com la globalització, i **canvis específics** en l'acció cultural (com la pèrdua de legitimitat de la cultura, la reivindicació de la diversitat cultural, l'increment i diversificació dels actors culturals, la pèrdua de canons estètics de referència, etc.) que **han augmentat la complexitat, incertesa i**

interdependència dels problemes que les polítiques culturals han d'afrontar¹².

Això fa que **les formes de govern tradicionals de la cultura** (basades en l'exercici del poder jeràrquic) **han quedat obsoletes** en un context de major complexitat, incertesa i diversificació d'actors, i han de donar pas a noves maneres de governar basades en la cerca de l'objectivitat a través de la intersubjectivitat. A iniciativa dels anglosaxons, s'ha denominat "governança" aquesta nova manera de governar. Usem el terme, de caràcter polisèmic, en l'accepció de **governança en xarxa** (*network governance*) que implica la participació de totes les **parts interessades** en la presa de decisions (els poders públics, el sector privat i la societat civil (organitzada en forma de tercer sector).

La nova governança posa **el consens de les parts interessades per damunt del poder formal**. L'art de governar consisteix en saber catalitzar consensos exercint el lideratge. En l'acció cultural és on té més sentit aplicar models de governança en xarxa o participativa per promoure que els ciutadans s'impliquin en la decisió i gestió de les pràctiques culturals col·lectives i, per tant, **esdevinguin subjectes de les seves experiències culturals** i no solament consumidors de les pràctiques que els proveeixen els seus governants. **Els responsables de la política cultural de Prats han de proposar un model de governança del sistema cultural local** d'acord amb la disposició i capacitat de les parts interessades de participar en la presa de decisions i de ser co-responsables de la viabilitat de dur a terme les pràctiques convingudes. Això requereix una **gestió transparent, la confiança entre les parts i el diàleg com l'únic camí que porta al consens i a la governabilitat** i, en conseqüència, a una major legitimitat social de l'acció cultural.

3. Repte per als propers anys

a. Implantar un model de governança en xarxa de l'acció cultural

¹² Fina, Xavier (2005). Nuevos modelos institucionales para la política cultural. I Conferencia Internacional sobre políticas culturales. Vitoria-Gasteiz: Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco, 2007.

6. Estratègia

6.1. Introducció

El pla d'acció s'ha estructurat en:

- **Objectius:** els resultats que es volen assolir a través de la implantació del pla.
- **Línies estratègiques:** els processos que s'han de desenvolupar per assolir els objectius.
- **Mesures:** Les accions que es proposa dur a terme per desenvolupar les línies estratègiques. La proposta de mesures va precedida, en cada línia estratègica, per un corpus argumental que les justifica.

S'han definit, després, unes **fases d'execució** i s'han ordenat les mesures en fases atentent dos criteris: la seva urgència i la lògica seqüencial.

Encara que la operativització de les mesures correspon a l'estructura tècnica de cultura de l'Ajuntament, s'han fet, en un annex, algunes **indicacions operatives per a les mesures de la primera fase** per tal de facilitar que puguin posar-se en pràctica com més aviat millor i es disposi d'una estimació aproximada dels recursos financers que cal disposar.

No hi ha un criteri homologat sobre la **vigència temporal** que ha de tenir un pla estratègic de cultura. Una pràctica comú és que els plans estratègics tinguin vigència per a un període d'entre 5 i 7 anys, sobretot per tres motius:

- D'una banda, els processos culturals són de mitjà i llarg recorregut i per desenvolupar-los es necessita més d'un mandat.
- D'altra banda, la societat actual està subjecta a canvis intensos i a gran velocitat, per la qual cosa és difícil projectar molt enllà.
- També cal tenir en compte que fins que es disposi d'una vacuna efectiva per a la COVID-19, probablement la dinàmica del sistema cultural serà de baixa intensitat i els recursos financers disponibles hauran d'atendre urgències derivades de la pandèmia.

Per això, en aquest document s'ha considerat que **la seva vigència pot ser per al període 2021-2027**. Si, posteriorment, s'elabora un altre pla, probablement la majoria d'eixos estratègics encara seran vigents, però segurament caldrà una reformulació de les mesures.

En aquest sentit considerem oportú que, en acabar cada una de les fases proposades, es revisin quines són les mesures que convé i és viable dur a terme en la següent fase.

6.2. Objectius

A partir de les consideracions anteriors es poden formular els següents objectius per al període 2021-2027:

- 1) Potenciar la diversitat de l'oferta cultural incorporant propostes innovadores i incrementant la cooperació territorial.
- 2) Reforçar la capacitat operativa i vertebració dels agents culturals.
- 3) Apostar per les pràctiques de formació i el suport a la creació per reforçar la base del sistema cultural.
- 4) Millorar la legitimació social de l'acció cultural implantant un model de governança participativa.

6.3. Línies estratègiques

Les línies estratègiques són **processos** que s'impulsaran per assolir els objectius i que es concretaran en accions o mesures.

A partir dels reptes identificats en la diagnosi es proposen **7 línies estratègiques** i, en el següent apartat, es formulen **18 mesures** que permeten el seu desenvolupament.

- 1) **Facilitar l'accés de la ciutadania a pràctiques de formació artística i cultural.**
- 2) **Donar suport a la creació i producció artístiques.**
- 3) **Facilitar l'accés de la ciutadania a una programació cultural de qualitat, estable i diversificada.**
- 4) **Promoure l'enfortiment i vertebració dels agents culturals.**
- 5) **Millorar la qualitat i funcionalitat de les infraestructures.**
- 6) **Promoure la cooperació cultural amb els municipis de l'entorn.**
- 7) **Implantar un model de governança en xarxa de l'acció cultural.**

6.4. Mesures

Per desenvolupar les línies estratègiques apuntades, es proposa dur a terme les accions o mesures que es relacionen seguidament. Encara que hi ha accions que poden facilitar el desenvolupament de més d'una línia estratègica, estan agrupades en funció de la línia amb la qual tenen la correspondència principal.

Les mesures proposades indiquen accions a realitzar d'acord amb els arguments que les fonamenten, però no estan desenvolupades a nivell operatiu perquè aquesta tasca no és l'objecte d'un pla estratègic i correspon a l'estructura tècnica de cultura de l'Ajuntament.

S'han inclòs només les mesures que considerem que poden ser realitzades en un municipi de la dimensió de Prats durant els propers 7 anys, tenint en compte la força de treball i els recursos disponibles. En la fase exploratòria s'han formulat mesures més ambicioses que, finalment, han estat descartades i que, tal volta, es podran dur a terme posteriorment si les circumstàncies acompanyen.

1) Facilitar l'accés ciutadà a pràctiques de formació artística i cultural

Arguments

La formació és la base del sistema cultural. Atès que la formació de valors i interessos culturals es fa, sobretot, en la primera i segona socialització en el marc de la família i l'escola, cal **donar suport als centres educatius** que promouen la participació dels alumnes en pràctiques culturals del centre o de la comunitat territorial. **L'escola pot fer de mediadora entre els alumnes i els operadors culturals** per tal que, de la mà d'aquests, participin en experiències culturals no curriculars. Tot i que algunes entitats culturals pratenques desenvolupen la seva missió en col·laboració amb centres educatius, caldria que l'Ajuntament **posés en valor** aquesta circumstància perquè genera sinergies que faciliten a les noves generacions la formació de valors i interessos culturals. Els quatre centres educatius de Prats (l'escola bressol "La Pitota", l'Escola Lluçanès d'educació infantil i primària, l'escola FEDAC i l'Institut Castell del Quer que imparteix ESO i Batxillerat) formen part del Consell Escolar Municipal, que presideix l'Alcalde. A més, l'alumnat de l'Institut Castell del Quer prové de diversos municipis de la comarca i és un factor clau en la vertebració del territori.

La formació bàsica instrumental la proporciona el sistema educatiu formal, però **tota la ciutadania** (infants, joves i adults) **ha de poder accedir a una oferta de formació artística i humanista específica** relacionada amb les pràctiques culturals de consum i de creació que volen dur a terme.

- Cal oferir a la ciutadania la possibilitat d'aprendre a **descodificar i gaudir dels diferents llenguatges artístics i culturals**, i també de saber **analitzar críticament les propostes de l'entorn** per escollir de forma autònoma la que satisfà millor els interessos personals.
- Cal oferir, també, l'oportunitat **d'adquirir les competències necessàries per dur a terme pràctiques de creació artística i cultural** atès que la funció creativa és una dimensió humana que han de poder desenvolupar totes les persones i no és exclusiva dels que volen que esdevingui una pràctica professional.
- La formació també ha de facilitar que **els ciutadans i ciutadanes puguin emprendre i autogestionar pràctiques culturals** en forma de comunitats d'interès.

D'altra banda, l'existència de **l'EMAL (Escola de Música i Arts del Lluçanès)**, un centre educatiu i cultural públic de titularitat del **Consorci del**

Lluçanès en la que hi participen 11 municipis, centrada bàsicament en la **formació musical** a través de cursos de llarga durada (de setembre a juny) i tallers de curta durada (programació trimestral), **és una important plataforma de partença per ampliar l'oferta formativa a altres àmbits artístics i fomentar que tota la ciutadania se'n pugui beneficiar**. Enguany ha començat un curs de llarga durada de teatre i s'han fet alguns tallers sobre teatre musical, biodansa, literatura, estampació i il·lustració. D'altra banda, com la majoria de centres de formació artística, pot ser generador de pràctiques artístiques obertes a la ciutadania i esdevenir un factor clau per facilitar l'intercanvi i cooperació cultural dels municipis del Lluçanès.

Mesures

a) Donar suport als centres educatius reglats que promoguin la participació dels alumnes en pràctiques culturals

L'Ajuntament, d'acord amb els agents culturals, pot donar **suport tècnic i financer als centres educatius que, amb la col·laboració d'entitats culturals locals, promoguin pràctiques culturals pròpies o que fomentin la participació dels alumnes en la programació cultural del municipi amb la intenció de contribuir a la formació de valors i interessos culturals**.

Aquest suport també es pot fer extensiu a les pràctiques dels centres educatius que promoguin que els alumnes **aprenuin a fer un ús responsable i creatiu de les noves tecnologies** per tal que, en el seu temps lliure, **puguin accedir críticament i creativa a continguts culturals en format digital**, atès la importància que té aquesta pràctica cultural en les generacions nadiues digitals.

El tipus de suport a prestar i la manera de fer-ho pot ser objecte de debat en una **sessió de treball** entre el Consell Municipal Escolar, els agents culturals i l'Ajuntament.

b) Ampliar i diversificar l'oferta formativa de l'EMAL

Caldria proposar al Consorci del Lluçanès que l'EMAL faci una progressiva **diversificació de la seva oferta formativa ampliant, primer, els tallers i, després, els cursos en els àmbits que ara hi tenen poca presència** (arts escèniques, arts visuals i literatura) per donar resposta a la diversitat d'interessos i necessitats de la població i promoure la transversalitat de la pràctica artística.

A tal efecte, caldria vehicular una consulta ciutadana a través dels nous òrgans de governança (Taula o Consell de cultura) per saber els **interessos artístics** de la població de la comarca i quina és la seva **disposició** a participar en l'oferta de cursos i tallers, així com els **recursos** que es poden disposar els propers anys per fer sostenible l'ampliació de l'oferta.

c) Identificar persones amb talent i orientar-les a centres professionalitzadors

Els centres educatius generalistes i l'EMAL poden **identificar alumnes amb talent** i orientar-los, si és del seu interès, cap a centres de formació artística que facilitin la seva professionalització un cop acabada la formació bàsica.

A més d'un **servei d'orientació**, es podria obrir una línia de **beques** que facilitessin els estudis professionals a persones amb poca capacitat adquisitiva. Aquesta iniciativa es podria fer a través d'aliances amb altres municipis del Lluçanès per reforçar el seu impacte.

Aquest servei d'orientació artística hauria d'anar a **càrrec dels centres educatius en col·laboració amb l'Ajuntament**. Per això caldria planificar el servei amb la participació de les parts implicades. L'Ajuntament seria el responsable de fer el **seguiment dels casos** per garantir la vinculació dels creadors en procés de professionalització a l'acció cultural local que eviti la pèrdua de talent, i facilitar que puguin desenvolupar en el municipi els seus processos creatius.

Cronograma

	Fase 1			Fase 2		Fase 3	
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1. Facilitar l'accés de la ciutadania a pràctiques de formació artística i cultural							
a) Donar suport als centres educatius que fomentin la participació dels alumnes en pràctiques culturals							
b) Ampliar l'oferta formativa de l'EMAL							
c) Identificar persones amb talent i orientar-les a centres professionalitzadors							

En la fase 1 caldria:

- Elaboració d'una proposta de servei de suport a centres educatius i posada en funcionament.

- Proposar a l'EMAL que faci un estudi de la demanda de formació artística a nivell comarcal i dels recursos financers disponibles i, si s'escau, que comenci a diversificar l'oferta de tallers.

En les fases 2 i 3 caldria:

- Elaboració d'una proposta de servei d'orientació artística i iniciar la seva posada en funcionament.
- Proposar a l'EMAL que comenci a diversificar els cursos de llarga durada de l'EMAL.

2) Donar suport a la creació i producció artístiques

Arguments

Cal facilitar que els **creadors locals**, professionals i no professionals, tinguin l'oportunitat de desenvolupar el seu talent a través de pràctiques creatives de les quals sorgeixin propostes susceptibles de ser produïdes i incorporades a la programació cultural local i de ser exportades a altres indrets. En primera instància es podria **col·laborar amb projectes ja existents com el Festival Cantilafont** que fan un bon treball d'acollida i integració dels artistes per establir relació de forma més continuada amb els artistes participants i impulsar noves accions al llarg de l'any.

També és un factor de dinamització cultural l'acolliment de **residències artístiques** de companyies i formacions d'altres indrets que vulguin fer estades en espais culturals del municipi i que s'impliquin durant la seva estada en l'acció cultural local.

Això comporta posar a disposició dels creadors locals i de les companyies en residència uns **espais habilitats i serveis d'acompanyament** dels quals se'n puguin beneficiar els que ho sol·licitin i s'ajustin a les bases de convocatòries obertes.

D'altra banda, cal donar suport a les **pràctiques culturals emergents** que, desenvolupades al marge de l'oferta institucionalitzada, comportin una **innovació** en continguts, llenguatges i formats, per tal que tinguin visibilitat social i ajudin a la **diversificació de l'oferta cultural local**.

Mesures

a) Acollir estades de creadors i residències artístiques

L'Ajuntament de Prats podria habilitar un o més espais per acollir **processos de creació d'artistes i formacions** del municipi i de la comarca i, alhora, acollir **residències artístiques** de creadors d'altres indrets. A més d'habilitar espais cal oferir **serveis d'acompanyament i suport** als creadors similars als d'altres espais de creació i producció de Catalunya que formen part de la plataforma associativa *XarxaProd*.

Es podria fer anualment una **convocatòria oberta de residències artístiques** per a companyies d'altres indrets, establint diverses

modalitats de residència (desenvolupament de la idea, producció executiva, producció tècnica, etc.) i definint les contrapartides o **intercanvis de valor** en forma de col·laboració amb agents locals, tallers als centres educatius, estrenes o presentacions de les produccions, etc. Si es fixen opcions de retorn de valor, és lògic que els creadors no hagin d'assumir els costos de l'estada, com fan la majoria d'espais de creació i producció. En les convocatòries cal definir els recursos i serveis que es posen a disposició dels creadors, i la necessitat que presentin un projecte que defineixi el perfil del o dels creadors, el procés de creació o producció que volen dur a terme i una previsió temporal del mateix.

El *coworking* de creadors locals i creadors d'altres indrets ofereix oportunitats d'intercanvi i cooperació entre ells, i també la possibilitat de processos de co-creació i d'iniciativa compartida. L'oferiment d'espais i serveis de suport té com a contrapartida la **participació dels creadors en l'acció cultural local** per enriquir-la i obrir-la a propostes de creació contemporània.

A tal efecte seria necessari fer les següents **accions prèvies**:

- **Explorar quins espais** poden acollir pràctiques de creació (per exemple, Ca l'Andreu) i quina reforma cal fer per habilitar-los.
- Definir el **model de gestió i explotació** del servei.

b) Promoure residències de creadors en centres educatius

Promoure **residències de creadors** en els centres educatius, especialment en l'Institut Castell del Quer, d'una manera similar a com fan alguns municipis, per tal que els alumnes tinguin experiència directa de processos creatius com una metodologia molt eficient per adquirir valors i competències creatives i culturals.

Les residències de creadors no són tallers o activitats formatives adreçades als alumnes. Són processos de creació durant els quals els creadors interaccionen amb alumnes com un estímul al procés creatiu que desenvolupen, alhora que els alumnes tenen l'oportunitat de viure en directe un procés creatiu i aquesta és una experiència cultural excepcional¹³.

A tal efecte caldria dur a terme les següents accions prèvies:

¹³ En l'experiència de Creadors en residència de l'ICUB i el Consorci d'Educació de Barcelona, s'ha establert la figura del gestor del procés creatiu com interlocutor entre artistes i alumnes.

- Oferir als centres educatius aquesta pràctica i, si hi estan interessats i veure **quins espais es podrien disposar**.
- Definir el **model de gestió i explotació**.

Cronograma

	Fase 1			Fase 2		Fase 3	
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
2) Donar suport a la creació i producció artístiques							
a) Acollir estades de creadors i residències artístiques							
b) Promoure residències de creadors en centres educatius							

En la fase 1 caldria:

- Explorar **espais disponibles** per acollir les pràctiques de creadors i escollir el més adequat.
- Fer el **projecte d'habilitació** de l'espai de creació, **obtenir el finançament** i habilitar-lo.
- Elaborar el **model de gestió i explotació**.

En les fases 2 i 3 caldria:

- **Posar en funcionament l'espai de creació** i les primeres estades de creadors del municipi i la comarca.
- Fer la primera **convocatòria de residències artístiques** i acollir els projectes seleccionats.
- **Oferir als centres educatius** la possibilitat que acullin creadors en residència i, si s'escau, posar en funcionament una experiència-pilot.

3) Possibilitat l'accés ciutadà a una programació cultural estable i diversificada

Arguments

Per **formar hàbits culturals i desenvolupar públics** és necessari comptar amb una **programació estable que ofereixi una proposta diversificada de pràctiques culturals seguint un calendari i horaris regulars**, amb una **freqüència sostenible** per la massa crítica de demanda que hi ha a cada moment.

Atès que es tracta de municipis petits, que compten amb una població reduïda, caldria valorar els beneficis i la viabilitat de **promoure una programació compartida per part dels municipis del Lluçanès** que tingui lloc a Prats o en altres espais culturals dels municipis del Lluçanès que tinguin condicions per acollir-los. Es pot **proposar al Consorci del Lluçanès que la gestioni**.

La programació ha de contenir diferents **formats** (funcions, concerts, debats, conferències, itineraris, exposicions, etc.) dels diferents **àmbits culturals** (música, arts escèniques, literatura, arts visuals, cinema i audiovisual, patrimoni, ciència, etc.) en funció dels interessos de la ciutadania.

La programació ha de trobar un **equilibri entre les pràctiques produïdes pels agents culturals locals i pràctiques complementàries del mercat**. Les primeres, de Km 0, permeten compartir les reflexions i punts de vista dels creadors locals. Les segones amplien l'horitzó i aporten nutrients de valor que els agents locals no produeixen.

L'actual oferta de pràctiques culturals ja és densa i ocupa la majoria de franges de calendari. Caldria **definir un patró anual de programació** que acollís les propostes dels operadors locals i contingués altres propostes de creació contemporània.

Posar en funcionament una programació estable consisteix en iniciar un **procés d'ajust continu entre oferta i demanda**. Per això, un punt de partença eficient seria conèixer els interessos culturals de la població del Lluçanès, la manera com els satisfan i les barreres o factors que ho dificulten.

a) Promoure l'accés ciutadà a una programació cultural estable i diversificada

L'Ajuntament hauria de promoure l'existència d'una programació cultural estable. A tal efecte hauria de fomentar un treball conjunt entre els agents i equipaments culturals en el marc del nou model de governança que es proposa.

D'altra banda, per les limitacions d'un municipi d'aquestes dimensions és important enfortir l'aliança amb institucions supramunicipals com el Consorci del Lluçanès per treballar conjuntament aquesta iniciativa i poder oferir una **programació cultural estable** adreçada a la població de la comarca que tingui en compte les necessitats i interessos dels infants, els joves i els adults, i que busqui un equilibri entre les diferents disciplines i formats.

La programació ha de contenir, de forma equilibrada, **propostes dels operadors locals** (professionals i amateurs) i, també, **propostes externes** de continguts que siguin rellevants i complementaris de la producció local. Caldria tenir en compte el suport que donen les institucions supralocals al sosteniment de programacions locals, en especial l'ODA i el Programa.cat.

La programació es podria estructurar en **3 unitats temporals**: octubre-desembre, gener-maig i estiu. El nombre de pràctiques de cada unitat dependrà del nombre de persones interessades i de la seva freqüència de participació. El contingut de cada unitat de programació s'hauria de tancar amb uns mesos d'antelació.

La **ubicació** de les pràctiques dependrà de les condicions funcionals i tècniques dels espais que disposi cada municipi. L'òptim seria una distribució territorial equilibrada de les ubicacions, però si això no és possible, Prats pot acollir tota la programació de manera satisfactòria, sobretot a mesura que es vagi implantant el PLEC. Caldria, en aquest cas, facilitar el transport als habitants d'altres municipis perquè puguin accedir fàcilment.

b) Promoure el desenvolupament de públics evitant les exclusions

L'existència d'una programació estable i diversificada no garanteix l'accés de la població en igualtat de condicions. Per això, es poden posar en

funcionament algunes eines que afavoreixin la màxima participació de la ciutadania.

- Primer cal establir un **sistema de comunicació** eficient que compti amb diversos elements: agenda cultural consultable en la web amb un cercador (tipus d'activitat, data, lloc), *newsletter* a les persones que s'hagin registrat, i difusió a xarxes socials.
- En segon lloc, cal disposar d'un sistema de **venda d'entrades online** que permeti la gestió personalitzada de la demanda a través de diferents canals (mòbil, web, presencial...) en qualsevol moment i des de qualsevol lloc.
- Elaborar i aplicar un **Pla de Desenvolupament de Públics** per definir segments estratègics, elaborar una proposta de valor per a cada segment i fer les accions de comunicació i promoció oportunes per tal que tota la població tingui les mateixes oportunitats d'accedir-hi.

Cronograma

	Fase 1			Fase 2		Fase 3	
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
3) Facilitar l'accés ciutadà a una programació cultural estable i diversificada							
a) Promoure l'existència d'una programació cultural estable i diversificada							
b) Promoure el desenvolupament de públics evitant les exclusions							

En la fase 1 caldria:

- **Treballar conjuntament amb el Consorci del Lluçanès** la posada en funcionament d'una programació cultural estable i mancomunada, d'acord amb els criteris i arguments anteriors.
- Dur a terme una consulta ciutadana vehiculada a través de la Taula de Cultura **per conèixer els interessos culturals** de la població del Lluçanès, la manera com els satisfan i les barreres o factors que ho dificulten.
- **Inventariar les infraestructures dels municipis** de la comarca per veure quines poden acollir determinats formats de pràctiques.
- Elaborar un **patró de programació** que defineixi els continguts, formats, freqüència i ubicació, acompanyat d'un pla de gestió i explotació.

- Iniciar una **primera programació**, de caràcter pilot, amb un nombre reduït de propostes, per validar el patró. El disseny de la programació hauria de comptar amb la implicació de la Taula de Cultura.

En les fases 2 i 3 caldria:

- A partir de la valoració de la primera programació, **posar en funcionament un patró estable** de programació cultural.
- Posar en funcionament un **sistema de comunicació** efectiu de baix cost i un sistema de **venda d'entrades *online***.
- Estudiar les barreres a la participació i **elaborar un pla de desenvolupament de públics** que faciliti a les persones interessades la seva participació.

4) Promoure l'enfortiment i vertebració dels agents culturals

Arguments

Les **entitats culturals** del municipi, tot i que desenvolupen un nombre elevat de pràctiques culturals de **gran valor en la formació d'identitat i cohesió social**, i compten amb la **participació majoritària de la població**, mostren **síntomes d'afebliment** pel nombre reduït, l'edat avançada i la manca de relleu generacional de la majoria de les seves estructures operatives i, d'altra banda, per la no professionalització de la seva gestió¹⁴.

Convé que l'Ajuntament doni **suport a la tasca que les entitats culturals duen a terme per preservar aquest notable valor** (intrínsec, institucional i instrumental). Actualment ho fa a través de **convenis que canalitzen cada any un suport econòmic regular**. Tot i la tranquil·litat que aquesta mesura dóna als agents, té dos efectes secundaris negatius: ha generat una notable **dependència financera** de les entitats culturals respecte a l'Ajuntament (la majoria no generen ingressos d'explotació complementaris a l'aportació municipal) i **bloqueja qualsevol forma d'innovació** perquè la distribució del capítol 4 del pressupost anual destinat a cultura és captiva.

Per tal **d'enfortir la capacitat operativa dels agents culturals locals** no n'hi ha prou amb donar-los una assignació anual captiva. Això provoca, a mitjà termini, l'efecte contrari, és a dir, la dependència. **L'enfortiment significa**, d'una banda, promoure **l'increment i diversificació de la seva base social** per incrementar la seva representativitat ciutadana i, d'altra banda, **l'increment de la seva capacitat operativa** i d'oferir propostes de valor que s'adaptin als nous interessos i necessitats d'una **realitat social que viu immersa en el canvi continu**. La innovació comporta **adaptar contínuament les tradicions culturals als nous temps** i requereix inevitablement un **relleu generacional que asseguri la continuïtat**.

La innovació també es fomenta donant **suport a pràctiques emergents de caràcter alternatiu**, en línia amb tendències contemporànies, que proposin **nous formats, noves mirades i nous llenguatges**, per tal que arrelin i trobin el seu nínxol de demanda, encara que, a vegades, els promotors optin per operar al marge del suport institucionalitzat de l'Ajuntament per mantenir una major independència.

¹⁴ Encara que siguin entitats que desenvolupen la seva acció a través del voluntariat, quan es professionalitzen les estructures de gestió s'optimitzen més els recursos humans i econòmics disponibles.

A partir de la crisi financera global 2007-2012 la capacitat financera de molts ajuntaments s'ha reduït: han vist minvar els ingressos i han prioritzat l'atenció a altres necessitats ciutadanes perquè **la cultura ha perdut centralitat i legitimitat social**. En el cas de Prats, **la inversió municipal en cultura és alta**, si la comparem amb municipis de la mateixa franja poblacional, però hi ha alguns **desequilibris en la seva distribució**: d'una banda, el manteniment de les infraestructures consumeix el 35,6% dels recursos de capítol 2 i només permet dedicar la resta a activitats i serveis; d'altra banda, la Festa Major s'emporta el 37,5% del pressupost del capítol 2 i el 58% del pressupost destinat a activitats. Sembla convenient **repensar la manera de distribuir els recursos municipals destinats a l'acció cultural**, fent-la més flexible i més centrada en les prioritats que s'estableixen en aquest estudi i en el pla d'acció de cada mandat, promovent un **canvi progressiu consensuat amb els agents culturals**.

També caldria **ajudar els agents culturals a diversificar les fonts de finançament** per reduir l'actual dependència excessiva dels recursos municipals, tenint com a referència òptima el model anglosaxó dels tres terços. Això significa poder **captar més aportacions d'institucions supralocals, buscar finançament de mecenes i patrocinadors i incrementar els ingressos d'explotació**.

Mesures

---

a) Revisar el sistema de suport de l'Ajuntament a les entitats culturals

Revisar el sistema de finançament i suport de l'Ajuntament a les entitats culturals, que es formalitza a través de convenis, per tal de fer-lo **més flexible**.

Es tracta de proposar a les entitats culturals una revisió del sistema de suport a la seva acció amb l'objectiu d'optimitzar millor els recursos públics. Aquesta revisió, si la fa una part, comptarà amb la resistència de les altres, per aquest motiu convé que la facin conjuntament les parts implicades. La proposta consisteix en distribuir el pressupost disponible en dos blocs:

- Una **dotació econòmica regular per als costos fixes** (a través d'una subvenció nominativa que doni seguretat)
- Una **dotació econòmica variable en funció de l'activitat que realitzarà aquell any cada entitat** (decidida a través de

concurrència competitiva i valorada a partir de diversos criteris prèviament definits (innovació, participació social, reducció de desigualtats socials, generació d'ingressos complementaris, etc.). Les entitats saben que tenen una part assegurada i han d'ajustar la seva activitat a les prioritats culturals validades per la plataforma de governança.

L'Ajuntament també hauria de donar **suport als agents que promoguin pràctiques culturals emergents** que comportin una **innovació** en continguts, llenguatges i formats, per tal de diversificar i enriquir l'acció cultural local, amb l'objectiu que arrelin i trobin el seu nínxol de demanda, encara que, a vegades, els promotors optin per operar al marge del suport institucionalitzat de l'Ajuntament per tal de mantenir una major independència. L'Ajuntament hi pot donar suport sense institucionalitzar-lo. En aquest sentit, cal tenir en compte el projecte emergent d'**Ateneu Popular**, col·laborant a trobar una manera d'ajustar a la legalitat la seva ubicació, ja que la iniciativa pot aportar propostes transversals i innovadores, de caràcter alternatiu a les pràctiques institucionalitzades. El sorgiment de comunitats d'interessos culturals que autogestionen les seves pràctiques és una reacció a la forta expansió de les indústries culturals i a la globalització del consum homogeneïtzador de continguts digitals.

b) Promoure la constitució d'una taula d'intercanvi i cooperació entre agents culturals

Donar suport a la constitució d'una taula o plataforma d'entitats amb tres possibles funcionalitats:

- a. **Gestionar de forma mancomunada un *pool* de recursos instrumentals** com la sol·licitud de subvencions, la captació de patrocini i mecenatge, la comunicació de les activitats, l'assessorament i formació en gestió cultural i desenvolupament de públics¹⁵, etc.
  - El mancomunament de recursos permet la **generació d'economies d'escala** i és el camí més viable per assolir una certa professionalització de les estructures de gestió en l'àmbit local.

¹⁵ Aquests darrers anys alguns consells comarcals, com és el cas del CC de la Selva, han dut a terme programes de formació i assessorament a agents culturals locals, finançats a través de plans d'ocupació del SOC, amb resultats satisfactoris.

- Caldria que les entitats interessades constituïssin un **grup de treball *ad hoc*** per explorar quins recursos podrien mancomunar i fer un estudi d'explotació que en validi la viabilitat i els beneficis.
  - Per aconseguir finançament és important **informar les entitats de convocatòries de subvencions** d'administracions públiques supramunicipals i de fundacions i entitats que promouen l'acció cultural, i acompanyar-les en les gestions pertinents.
- b. Fomentar l'intercanvi d'informació, la cooperació mútua i les accions conjuntes.**
- Això es pot fer a través de trobades regulars, presencials o virtuals, per intercanviar informació i reflexionar conjuntament sobre l'acció cultural local que desenvolupen.
  - L'intercanvi i la cooperació facilitaran la **vertebració** dels agents culturals.
- c. Cooperar de manera sistemàtica amb els centres educatius¹⁶** per dur a terme iniciatives conjuntes a tres nivells:
- **Els agents culturals poden donar suport als centres educatius en l'assoliment dels aprenentatges curriculars** a través de pràctiques culturals que realitzen en horari lectiu (d'acord amb el valor didàctic de la cultura en l'acció educativa).
  - **L'escola pot facilitar que els alumnes aprenguin a fer un ús responsable i creatiu de les noves tecnologies** per tal que, en el seu temps lliure, accedeixin críticament i creativa a continguts culturals en format digital.
  - **L'escola pot fer de medidora entre els alumnes i els agents culturals** per tal que aquells tinguin interès i oportunitat de participar en experiències culturals, més enllà de la funció prescriptiva del grup familiar d'origen.

Aquesta **Taula d'intercanvi i cooperació dels agents culturals** ha de formar part del **Consell de Cultura** que es proposa en la línia estratègica 7 a manera de dispositiu de governança del sistema cultural. La Taula està formada per agents culturals i el Consell és l'òrgan de governança del sistema cultural local que integra totes les parts interessades per la cultura, encara que no

¹⁶ Els centres educatius poden ser considerats agents culturals en la mesura que ajuden a la formació de valors i interessos culturals.

siguin agents culturals. Cal definir bé les funcions d'ambdós dispositius i la seva vertebració.

c) Ajudar els agents culturals a definir i implantar estratègies de futur sostenibles

La planificació estratègica consisteix en definir les fites que es volen assolir en el mitjà termini a partir de l'anàlisi de la situació actual i establir les línies d'acció i el model de finançament que permetran assolir-les d'una manera sostenible. Aquesta mesura té per objectiu revertir la tendència a l'afebliment i orientar l'acció per al seu enfortiment.

És una metodologia que implica suport metodològic però permet una **major eficiència i optimització de recursos**. Les entitats culturals no acostumen a definir estratègies de futur, la majoria operen en el curt termini, cosa que comporta una alta despesa energètica i una menor eficiència en els resultats.

L'Ajuntament pot **ajudar les entitats culturals** de dues maneres:

- Oferint **píndoles de formació** al teixit associatiu sobre qüestions bàsiques de gestió eficient d'associacions.
- Promovent que elaborin **plans estratègics** per tal de definir la seva acció en el mitjà termini, com també la seva estructura operativa òptima i el model de finançament que la faci sostenible sense dependències. A tal efecte, es pot oferir suport metodològic, tenint en compte que hi ha convocatòries d'institucions supramunicipals¹⁷ que hi donen suport.

Cronograma

	Fase 1			Fase 2		Fase 3	
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
4) Promoure l'enfortiment i vertebració dels agents culturals							
a) Revisar el sistema de suport de l'Ajuntament a les entitats culturals							
b) Promoure la constitució d'una taula d'intercanvi i cooperació entre agents culturals							
c) Ajudar els agents culturals a definir i implementar estratègies de futur sostenibles							

En la fase 1 caldria:

¹⁷ Cada any el Departament de Cultura de la Generalitat convoca diverses línies de subvencions al desenvolupament d'empreses i entitats culturals.

- Constituir un **grup de treball** entre l'Ajuntament i les entitats per revisar el sistema de suport de l'Ajuntament a entitats culturals i implantar, amb caràcter-pilot, la nova proposta.
- Proposar a les entitats la constitució d'una **taula d'intercanvi i cooperació** i, si s'escau, definir i iniciar el seu funcionament.

En les fases 2 i 3 caldria:

- Valorar la satisfacció pel nou sistema de suport de l'Ajuntament a les entitats culturals, incorporar les esmenes pertinents i posar-lo en funcionament de manera estable.
- Oferir a les entitats culturals accions de suport a la definició i aplicació d'estratègies de futur sostenibles: fer primer una oferta de píndoles de formació i, després, si s'escau, suport a l'elaboració de plans estratègics.

5) Millorar la qualitat i funcionalitat de les infraestructures culturals

Arguments

Per tal de **millorar la qualitat i funcionalitat de les infraestructures culturals del municipi**, cal fer una **reflexió sobre les que calen i sobre els usos potencials de cadascuna** d'acord amb els criteris de polivalència i especialització que es considerin.

En l'Annex s'inclou una **proposta de Mapa d'Equipaments Culturals** que ordena i sistematitza les infraestructures actuals i les que estan en perspectiva, agrupant-les en unitats de gestió.

Un cop validada la proposta cal fer un **Pla d'adequació dels equipaments culturals** en el qual es defineixi les actuacions que cal fer en cadascun (construcció, reforma, millora d'instal·lacions, etc.), quina inversió requereix i com es finança. La implantació del Pla d'Adequació s'hauria de fer, a poder ser, durant la vigència del Pla d'acció cultural amb la fita que l'any 2027 la xarxa d'equipaments culturals fos completa i en òptimes condicions.

D'altra banda, cal tenir en compte que la reforma del **Cafè-Teatre Orient**, un equipament cèntric, llargament desitjat per la població i amb notable valor simbòlic, pot ser plantejat com **un repte ciutadà** a l'estil del que va passar amb el *Kursaal* de Manresa. Pot ser una acció transversal del sector cultural i una oportunitat d'implicació de la ciutadania. El finançament de la inversió (entre 700.000 i 800.000 euros) es pot fer a través del *Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya* (PUOSC), però el contingut de la reforma i els seus usos pot ser un procés participatiu, ja iniciat, que generi un notable consens col·lectiu.

Aquest procés participatiu es pot estendre a la finca de **Ca l'Andreuet**, recentment adquirida. Entre altres opcions, la finca de ca l'Andreuet o farmàcia vella podria ubicar **un espai de creació i producció que acollís residències artístiques**, un dispositiu important per a la dinamització de l'acció cultural local.

L'equip de govern considera que la compra de ca l'Andreuet o farmàcia vella permetrà configurar, juntament amb cal Bach i el renovat Teatre Orient, una **"illa cultural"** de torres modernistes en el centre de Prats. També s'estudiarà la possibilitat d'ubicar en el jardí una **nova Biblioteca** i fer l'ampliació dels jardins municipals com a pol d'atracció per acollir-hi fires, festes i esdeveniments al mig del poble i, al mateix temps, garantir la conservació d'aquesta casa modernista.

Mesures

---

a) Elaborar i implantar un Pla d'adequació dels equipaments culturals

A partir de l'annex 1 que proposa un Mapa d'equipaments culturals (MEC), cal elaborar un **Pla d'adequació** que defineixi les actuacions que cal fer en cadascun (construcció, reforma, millora d'instal·lacions, etc.), quina inversió requereix i com es finança.

La implantació del Pla d'adequació s'hauria de fer, a poder ser, durant la vigència del Pla d'acció cltural amb la fita que l'any 2027 la xarxa d'equipaments culturals fos completa i en òptimes condicions.

D'altra banda, un cop validat el MEC, caldria establir un procés de transició de les ubicacions i usos actuals als nous usos, d'acord amb un calendari convingut entre les parts.

b) Promoure la construcció i posada en funcionament d'una nova biblioteca

Atès que les instal·lacions actuals de la biblioteca són insuficients i obsoletes, cal estudiar la possibilitat d'ubicar-la en el jardí cal Bach, com contempla l'equip de govern.

Tant l'Ajuntament com la GSB consideren que, tot i que Prats de Lluçanès és un municipi petit i no té l'obligació legal de tenir-ne una integrada al Sistema de Lectura Pública, ateses les seves característiques i situació geogràfica, la seva creació està clarament justificada.

Fins que el municipi no compti amb una biblioteca nova la millora del servei bibliotecari passa per potenciar la col·laboració del **Bibliobús Puigdon** amb els altres agents i equipaments municipals.

c) Transformar el projecte del Cafè-Teatre orient en un repte ciutadà

Transformar l'oportunitat de la reforma i entrada en funcionament del **Cafè-Teatre Orient** en un repte ciutadà transversal que dinamitzi i vertebrï el sistema cultural local.

Després d'haver celebrat la primera sessió participativa, sota el nom '*Fem el teu Teatre*', d'haver obert a la ciutadania una consulta ciutadana sobre

les pràctiques que ha d'acollir el Cafè-Teatre Orient i el disseny que cal tenir en compte en la seva reforma i d'haver activat una bústia telemàtica per fer arribar propostes, l'Ajuntament podria **convocar una nova sessió** per posar en comú i **concretar, de forma dinamitzada, els usos** que ha de tenir el nou equipament i el tipus de reforma que cal.

Més endavant, es podria constituir un **grup de seguiment** del projecte del Cafè-Teatre orient, format per representants de l'Ajuntament i de la Taula d'intercanvi i cooperació dels agents culturals que s'ha proposat en l'apartat anterior.

Abans del disseny executiu de la reforma, seria convenient elaborar un **Pla de Gestió del Cafè-Teatre Orient** que defineixi les línies d'activitat i servei, els usos dels espais i la dotació tècnica, el model de gestió i de governança, i una previsió dels ingressos i despeses per als propers anys per saber quina ha de ser anualment l'aportació municipal ordinària que garanteixi la seva sostenibilitat.

Cronograma

	Fase 1			Fase 2		Fase 3	
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
5) Millorar la qualitat i funcionalitat de les infraestructures culturals							
a) Elaborar i implementar un Pla d'Adequació dels Equipaments Culturals							
b) Transformar el projecte del Cafè-Teatre orient en un repte ciutadà							

En la fase 1 caldria:

- Validar la proposta de **MEC** que s'inclou en l'annex.
- Elaborar un **Pla d'Adequació dels Equipaments Culturals** en els termes apuntats.
- Iniciar una **primera fase d'habilitacions** per atendre urgències.
- Constituir el **grup de seguiment del projecte del Cafè-Teatre Orient**, en els termes apuntats anteriorment.

En les fases 2 i 3 caldria:

- Dur a terme la **segona fase de les habilitacions** previstes en el Pla d'Adequació dels Equipaments Culturals.
- Fer la **reforma del Cafè-Teatre Orient i posar-lo en funcionament**.

6) Impulsar la cooperació cultural amb els municipis del Lluçanès

Arguments

La massa crítica de població dels municipis del Lluçanès, notablement reduïda, no fa viable el sosteniment de programacions culturals d'àmbit municipal atractives i innovadores. Cal promoure la **cooperació mútua**. Per tal que això sigui possible, és necessari que **els municipis del Lluçanès esdevinguin una comunitat d'interessos culturals** i considerin que, junts, podran satisfer millor les necessitats culturals de cada municipi.

El Consorci és un instrument institucional privilegiat per formar i desenvolupar aquesta comunitat d'interessos i Prats té suficients operadors i actius per assumir les funcions de capitalitat cultural del territori. A tal efecte cal posar en marxa un **procés constituent**: una convocatòria als responsables dels diferents municipis per formular-los la proposta i consensuar un model organitzatiu i un pla de treball. D'altra banda, les accions de cooperació que es desenvolupin enfortiran la **consciència de comunitat territorial** i seran un factor important d'identitat i cohesió social.

Des d'una perspectiva territorial, **el turisme** pot col·laborar a assolir una **massa crítica de públics i aportar recursos financers** per ampliar i consolidar l'oferta cultural. Cal considerar-lo com un actiu complementari que no pot desplaçar, de cap manera, els ciutadans residents com a públics prioritaris.

La pandèmia del Covid-19 ha tingut un fort impacte negatiu en el turisme, sobretot en el de llarga distància. Sembla, que un cop recuperada la confiança en la seguretat dels desplaçaments, en una primera fase (anys 2021-2024) pot haver-hi un **creixement del turisme de proximitat**, especialment el turisme rural. Convé aprofitar aquesta oportunitat, ja que el Lluçanès ofereix un atractiu turístic notable per la combinatòria del patrimoni natural i cultural que disposa, especialment en l'àmbit del patrimoni immaterial i simbòlic.

És obvi que no és convenient que el turisme substitueixi altres activitats econòmiques de la comarca més solvents i estables, però en l'acció cultural de Prats i dels altres municipis del Lluçanès **el turisme pot ajudar a incrementar la massa crítica de demanda que faci viable una programació més diversificada i densa** ja que pot aportar uns ingressos d'explotació que ara no es disposen. Per dur a terme accions de captació de turisme és necessari la **concurrència dels diferents agents de la comarca, públics i privats**.

a) **Proposar al Consorci del Lluçanès la constitució d'una comissió de cultura**

Seria convenient proposar al Consorci del Lluçanès, la constitució d'una **Comissió de Cultura**, formada pels responsables de la política cultural dels diferents municipis amb l'objectiu de validar un pla de cooperació i intercanvi cultural i consensuar **un model organitzatiu i un pla de treball** a tres nivells:

- La **coordinació de calendaris** de les programacions de cada municipi per evitar el solapament de pràctiques.
- La **cooperació bilateral o múltiple** entre municipis, a instàncies de part, per fer viables determinades iniciatives.
- La **realització d'accions conjuntes**, com la programació cultural mancomunada o compartida.

La Comissió de Cultura podria promoure i coordinar l'elaboració d'un **inventari o mapa d'associacions i entitats que desenvolupen activitats culturals al Lluçanès**. El coneixement dels operadors culturals i de les seves fortaleeses i febleses és la base d'un pla d'acció per posar-los en contacte, vertebrar-los i fomentar la mútua cooperació.

Després, podria convocar, anualment o semestral, una **trobada d'agents culturals de la comarca** amb una agenda de treball centrada en la presentació mútua del **calendari d'activitats** previstes per al següent semestre que evités eventuais solapaments i afavorís intercanvis, la presentació i consens sobre les accions a dur a terme per a la **difusió del programa i desenvolupament de públics** i la posada en comú d'iniciatives de **cooperació entre agents de diferents municipis** que permetin generar economies d'escala.

b) **Elaborar i implantar un programa de promoció turística**

En el marc del Consorci del Lluçanès, es podria constituir una **Taula de stakeholders en promoció turística** (institucions, entitats culturals, empreses d'allotjament i restauració, mitjans de comunicació locals, etc.) que representin els diferents municipis del Lluçanès per tal **d'inventariar els recursos** (medi natural, patrimoni cultural material i immaterial,

gastronomia, etc.) que poden ser **actius importants per atreure forasters i turistes**.

Després, es podria elaborar un **Programa de Promoció Turística del Lluçanès** que compti amb un **relat compartit** que expressi la identitat local a través del passat i del projecte de futur, i cercar **ambaixadors** (persones reconegudes vinculades al territori) que puguin traslladar-lo a diferents indrets.

També caldrà preveure **infraestructures** (de professionals o particulars) que permetin l'allotjament dels visitants i la cobertura de les seves necessitats durant les estades que realitzin.

Finalment, cal dur a terme **accions de comunicació** oferint a turistes potencials **itineraris de punts d'interès del territori i pràctiques culturals** contingudes en la programació cultural compartida, establint un sistema d'indicadors per poder avaluar el resultat de les accions.

c) Explorar oportunitats de cooperació amb epicentres culturals pròxims

Caldrà explorar també **formes d'intercanvi i cooperació amb els epicentres culturals pròxims (Vic, Manresa, Berga, etc.)** per enriquir i diversificar l'oferta cultural local i la participació dels pradencs en pràctiques d'aquests epicentres que siguin del seu interès. La quasi equidistància de Prats respecte als epicentres és una oportunitat geoestratègica de cooperació sense gaire risc de dependència.

Es tractarà de proposar-los un **intercanvi de valors**, de cap manera una relació unidireccional consistent en aportar públics a les seves programacions denses i diversificades. El valor a aportar és una programació de pràctiques culturals singulars i diferenciada, arrelades en el patrimoni singular del Lluçanès. El valor a obtenir és la participació dels seus públics habituals en la programació de Prats o del Lluçanès. La cooperació pot permetre generar algunes economies d'escala a l'hora de contractar funcions o altres produccions culturals.

Cronograma

	Fase 1			Fase 2		Fase 3	
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
6) Promoure la cooperació cultural amb els municipis de l'entorn							
a) Proposar al Consorci del Lluçanès la constitució d'una comissió de cultura							
b) Elaborar i implementar un programa de promoció turística del Lluçanès							
c) Explorar oportunitats de cooperació amb epicentres culturals pròxims							

En la fase 1 caldria:

- Formular al Consorci la proposta de **constituir una comissió de cultura** amb les funcions indicades i, si s'escau, posar-la en funcionament.
- Proposar al Consorci la constitució d'un **grup de treball de stakeholders** interessats en la **promoció turística** i, si s'escau, consultar les parts interessades per definir el seu funcionament.

En les fases 2 i 3 caldria:

- Si s'escau, posar en funcionament el **grup de treball de stakeholders en promoció turística**.
- Explorar les oportunitats de **cooperació amb epicentres culturals pròxims** i establir acords.

7) Implantar un model de governança en xarxa de l'acció cultural

Arguments

D'acord amb les consideracions fetes anteriorment, cal passar d'un model de govern tradicional a un **model de governança en xarxa** de l'acció cultural per poder fer front a la complexitat dels reptes de la societat actual i a la diversitat d'actors.

Per això cal **constituir una plataforma de governança** i gestionar col·lectivament uns primers projectes per tal que esdevinguin reptes ciutadans, l'èxit dels quals validarà el valor del model de governança que es defineixi.

Considerem que hi ha dos projectes que poden ser rellevants en la posada en funcionament del model de governança: **el Cafè-Teatre Orient** (un projecte que catalitza l'interès de molta població) i la revisió del model de **suport de l'Ajuntament a l'acció de les entitats culturals** (a través del diàleg i el consens és possible millorar el model actual per optimitzar els recursos comuns).

D'altra banda, una bona governança, basada en el diàleg i el consens, demana una **estructura tècnica de cultura** capaç de gestionar les diferents iniciatives. La precarietat tècnica actual aconsella reforçar amb una certa urgència la seva capacitat operativa per tal que les estratègies i mesures del pla arribin satisfactòriament a port.

Mesures

---

a) Constituir i posar en funcionament una plataforma de governança

L'Ajuntament, com a govern local legítim, pot actuar com a promotor de la seva constitució i posada en funcionament.

En primer lloc cal **identificar les parts interessades** (*stakeholders*): institucions públiques, operadors de mercat i entitats del tercer sector que tinguin interès en participar, d'una manera o altra, en l'acció cultural del municipi per obtenir determinats beneficis. Cal ser flexibles amb el **perímetre conceptual de la cultura**: tots els operadors que considerin que el que fan és "cultural" evitant l'exclusió de pràctiques perifèriques o noves.

El segon pas és convocar-los per fer-los la proposta de constituir una **plataforma de governança** que, amb el nom de **Consell de Cultura**, o amb una altra denominació, esdevingui la institució que **pren decisions sobre les qüestions que es considerin d'interès general en l'àmbit cultural**. Això demana establir una sèrie d'aspectes sobre els quals la plataforma es considera legitimada per intervenir.

Després estableix la seva **forma de govern i de treball** (plenari, comissions, responsables de tasques, etc.) i defineix els dispositius de presa de decisions (debat, validació, etc.) presencials o virtuals i el procediment per a l'ampliació, si s'escau, de participants.

Els factors o valors que fan viable i operativa aquesta institució són, sobretot, tres:

- **La confiança i el diàleg** entre les parts.
- **El consens**, com la millor manera d'assolir l'objectivitat a través de la intersubjectivitat (allò que tothom considera millor, probablement és el millor per a la població del municipi) i li dona legitimitat.
- **La transparència** en els processos, les accions que es duen a terme, i els resultats assolits.

b) Reforçar l'estructura tècnica de l'àrea de cultura

La implantació d'un model de governança en xarxa ha de poder comptar amb una adequada **estructura tècnica de cultura** que pugui **acompanyar el procés participatiu i gestionar les diverses accions de suport**, ja que l'actual és molt precària. A banda, és necessària per gestionar les accions pròpies i fer la interlocució territorial que es proposa.

La interlocució política ha d'anar acompanyada d'una gestió professional dels processos culturals que es volen impulsar per tal que puguin arribar a port i tinguin continuïtat més enllà de les escomeses electorals.

Les funcions bàsiques que ha de cobrir l'estructura tècnica de cultura són:

- Fer la planificació operativa anual de les mesures a dur a terme i l'avaluació posterior.
- Produir i gestionar les iniciatives pròpies de l'Ajuntament en matèria de cultura.
- Tenir, de manera continuada i accessible, interlocució amb els agents culturals per conèixer el que fan i poder donar suport a les seves iniciatives.

- Fer difusió de la programació cultural i gestionar el desenvolupament de públics.
- Coordinar la gestió dels equipaments culturals previstos en el MEC de l'annex.
- Gestionar la interlocució tècnica amb el Consorci del Lluçanès en la implantació de les propostes formulades, amb els municipis de la comarca i amb els epicentres culturals.

Cronograma

	Fase 1			Fase 2		Fase 3	
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
7) Implantar un model de governança en xarxa de l'acció cultural							
a) Constituir i posar en funcionament una plataforma de governança							
b) Reforçar l'estructura tècnica de l'Àrea de Cultura							

En la fase 1 caldria:

- Proposar als agents culturals la constitució de la plataforma de governança i acordar la seva composició i funcionament.
- Iniciar una primera experiència-pilot de funcionament, avaluar resultats i redefinir el que es consideri oportú.
- Definir l'estructura tècnica de cultura que es considera necessària per cobrir les funcions i tasques indicades i explorar la manera de constituir-la.
- Reforçar parcialment l'estructura tècnica actual d'acord amb la definició de quina ha de ser la seva composició.

En les fases 2 i 3 caldria:

- Coordinar i liderar el funcionament estable de la plataforma de governança en xarxa.
- Completar l'estructura tècnica de cultura en els termes que s'hagi definit.

7. Ordenació de les mesures per fases

7.2. Accions de la fase 1 (2021-2023)

La fase 1 conté, en general, accions de planificació, organització i creació de consens que no generen despesa significativa. La síntesi de les proposades en els apartats anteriors són les següents:

1) Facilitar l'accés a la ciutadania a pràctiques de formació artística i cultural

- a. Elaboració d'una **proposta de servei** de suport a centres educatius i posada en funcionament.
- b. Proposar a l'EMAL que faci un **estudi de la demanda de formació artística** a nivell comarcal i dels recursos financers disponibles i, si s'escau, que comenci a diversificar l'oferta de tallers.

2) Donar suport a la creació i producció artística

- a. Explorar **espais disponibles** per acollir les pràctiques de creadors i escollir el més adequat.
- b. Fer el **projecte d'habilitació** de l'espai de creació, **obtenir el finançament** i habilitar-lo.
- c. Elaborar el **model de gestió i explotació**.

3) Facilitar l'accés ciutadà a una programació cultural estable i diversificada

- a. Proposar al Consorci del Lluçanès la posada en funcionament d'una programació cultural estable i mancomunada, d'acord amb els criteris i arguments anteriors.
- b. Dur a terme un estudi per conèixer els interessos culturals de la població del Lluçanès, la manera com els satisfan i les barreres o factors que ho dificulten.
- c. Inventariar les infraestructures dels municipis de la comarca per veure quines poden acollir determinats formats de pràctiques.
- d. Elaborar un patró de programació que defineixi els continguts, formats, freqüència i ubicació, acompanyat d'un pla de gestió i explotació.
- e. Iniciar una primera programació, de caràcter pilot, amb un nombre reduït de propostes, per validar el patró.

4) Promoure l'enfortiment i vertebració dels agents culturals

- a. Constituir un grup de treball entre l'Ajuntament i les entitats per revisar el sistema de suport de l'Ajuntament a entitats culturals i implantar, amb caràcter-pilot, la nova proposta.

- b. Proposar a les entitats la constitució d'una taula d'intercanvi i cooperació i, si s'escau, definir i iniciar el seu funcionament.

5) Millorar la qualitat i funcionalitat de les infraestructures culturals

- a. Validar la proposta de MEC que s'inclou en l'annex.
- b. Elaborar un Pla d'Adequació dels Equipaments Culturals.
- c. Iniciar una primera fase d'habilitacions per atendre urgències.
- d. Explorar la viabilitat de construir la nova biblioteca als jardins de cal Bach i fer el projecte arquitectònic.
- e. Constituir el grup de seguiment del projecte del Cafè-Teatre Orient, en els termes apuntats anteriorment.

6) Promoure la cooperació cultural amb els municipis de l'entorn

- a. Formular al Consorci la proposta de **constituir una comissió de cultura** amb les funcions indicades i, si s'escau, posar-la en funcionament.
- b. Proposar al Consorci la constitució d'un **grup de treball** de *stakeholders* interessats en la **promoció turística** i, si s'escau, consultar les parts interessades per definir el seu funcionament.

7) Implantar un model de governança en xarxa de l'acció cultural

- a. Proposar als agents culturals la constitució de la plataforma de governança i acordar la seva composició i funcionament.
- b. Iniciar una primera experiència-pilot de funcionament, avaluar resultats i redefinir el que es consideri oportú.
- c. Definir l'estructura tècnica de cultura que es considera necessària per cobrir les funcions i tasques indicades i explorar la manera de constituir-la.
- d. Reforçar parcialment l'estructura tècnica actual d'acord amb la definició de quina ha de ser la seva composició.

8. Seguint

Un cop validat i aprovat formalment el Pla d'acció cultural, l'estructura tècnica de l'àrea de cultura haurà de fer la **planificació operativa de les accions corresponents a la primera fase** i una previsió dels **recursos econòmics** necessaris.

També caldrà constituir una **comissió de seguiment** amb les següents atribucions:

- Recollir informació relativa al desenvolupament operatiu de les mesures.
- Valorar la seva adequació i eficiència.
- Acordar canvis en les mesures contingudes al pla, si es considera que no són viables o eficients o si han sorgit noves dificultats o oportunitats que recomanen canviar-les.
- Informar l'equip de govern i adreçar-li les propostes que consideri oportunes.

En la comissió de seguiment pot haver-hi representació de:

- Àrea de Cultura de l'Ajuntament
- Agents culturals (un cop constituïda, de la Taula d'intercanvi i cooperació)
- Centres educatius (o Consell Escolar Municipal)
- Altres parts interessades

Per tal que la comissió tingui informació objectiva del desenvolupament de les mesures s'establirà una **bateria d'indicadors** que li seran traslladats periòdicament.

En acabar la primera fase, cal que la comissió faci una valoració del grau d'execució de les mesures proposades i del seu resultat, per tal de **redefinir i actualitzar**, si s'escau, les mesures de la segona fase. En acabar la segona fase, cal fer el mateix en relació a la tercera. En canvi, la comissió mantindrà estables les línies estratègiques durant el període de vigència del pla.

9. Annexos: proposta de Mapa d'equipaments culturals (MEC)

Tot i que l'objecte d'aquest document és l'elaboració del marc estratègic de l'acció cultural per als propers anys, sembla convenient incorporar una recomanació de mapa d'equipaments culturals de la població.

El MEC l'elaborem a partir de les indicacions que formula el Pla d'equipaments culturals de Catalunya (PECCat 2010-2020)¹⁸. Amb tot, cal tenir en compte que la majoria d'equipaments poden tenir un àmbit de projecció territorial superior al municipi, per la funció de capitalitat comarcal que duu a terme Prats.

Formulem una tipologia d'equipaments culturals a partir de les següents **variables**:

- **Polivalència o especialització** en un sector o àmbit cultural.
- **Proposta de valor**: programació pròpia o acolliment/suport d'usos d'agents culturals (habituals/ocasionals)
- **Estadi de les pràctiques**: Formació, recerca/creació/producció, exhibició i difusió.

Considerem que **els equipaments culturals són**:

- **Operadors culturals** que compten amb infraestructura pròpia (espais integrats o dispersos¹⁹, equipats amb recursos tècnics i tecnològics) en la qual es duen a terme, majoritàriament, les pràctiques pròpies i acullen les de tercers.
- **Unitats de gestió** a càrrec d'un equip professional (propi o externalitzat, unipersonal o múltiple).

a. El mapa actual d'infraestructures culturals

La relació i classificació de les infraestructures culturals actuals (públiques o privades, operatives o en perspectiva) a partir de les variables indicades és la que es mostra en la taula següent:

¹⁸ https://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/dgpcc/subdireccio_general_de_promocio_cultural/Equipaments/peccat_2010-2020/

¹⁹ Els espais poden estar ubicats en el mateix edifici (amb accessos comuns o independents) o poden estar en diferents edificacions.

i. Infraestructures operatives en el moment actual

Nom	Titularitat	Àmbit o sector cultural	Proposta de valor			Estadi de les pràctiques		
			Serveis propis	Programació	Acolliment usos tercers	Formació	Creació i producció	Exhibició i difusió
Biblioteca Municipal Sant Jordi	Ajuntament	Lectura i accés a la informació	Informació, consulta, préstec, internet, bibliobús, visites guiades	Converses en anglès i club de lectura			SÍ	
Arxiu Municipal	Ajuntament	Patrimoni	Gestió documentació de l'Ajuntament i donants o cedents				SÍ	
Sala Cal Bach	Ajuntament	Polivalent			Exposicions i conferències		SÍ	
Jardins de Cal Bach	Ajuntament	Polivalent			Concerts i altres		SÍ	
Itinerari de Memòria Històrica	Ajuntament	Patrimoni	Itinerari amb elements informatius				SÍ	
Sala Polivalent	Ajuntament	Música i arts escèniques		Cicle "Anem al teatre"	Espectacles, festivals, ball i concerts		SÍ	
Museu Miquel Soldevila	Ajuntament	Patrimoni	Exposició permanent				SÍ	
Casal del Jovent	Ajuntament	Polivalent (joves)	Sales estudi, PIJ, buc assaigs, sales joc i multiusos, punt TIC			SÍ		
L'Espai	Ajuntament	Polivalent	Coworking, sala d'actes, despatxos, sales reunions				SÍ	
Escola de Música i Arts del Lluçanès (EMAL)	Consorci del Lluçanès	Música	Formació musical	Tallers i cursos		SÍ		

ii. Infraestructures en perspectiva

Nom	Titularitat	Àmbit o sector cultural	Proposta de valor			Estadi de les pràctiques			
			Serveis propis	Programació	Acolliment usos tercers	Formació	Creació i producció	Exhibició i difusió	
Ca l'Andreuet (Farmàcia vella)	Ajuntament	Arts escèniques i musicals, arts visuals i altres disciplines	Espais i serveis de suport a la creació artística		Creadors en residència		Sí		
Cafè-Teatre Orient	Ajuntament	Arts escèniques		Programació professional	Produccions locals amateurs i professionals		Sí	Sí	
El Matadero	Privada	Arts escèniques i musicals			Concerts			Sí	
Cal Bernat	Ajuntament	Patrimoni	Centre d'interpretació de Festes i Tradicions locals					Sí	

b. Anàlisi de mancances, desequilibris i oportunitats

En l'article 11 del *Decret 40/2010, de 16 de març*, pel qual s'aprova el Pla d'equipaments culturals de Catalunya 2010-2020 s'indica l'assignació d'equipaments de la xarxa bàsica per trams de població. Atès que Prats té 2.569 habitants però és capital de comarca, es troba entre aquests dos nivells:

- a. *Municipis amb població de fins a 3.000 habitants: equipament polivalent cultural i comunitari.*
- b. *Municipis amb població superior a 3.000 i fins a 5.000 habitants: biblioteca filial i centre cultural polivalent.*

Segons el PecCat, per tant, Prats ha de tenir com a mínim un **CCP** (Centre Cultural Polivalent) i una **biblioteca filial**. *L'Espai* fa, en certa manera, les funcions de CCP i la *Biblioteca Sant Jordi*, tot i els dèficits funcionals actuals, fa les funcions de biblioteca filial. Segons el PecCat, **no cal que Prats tingui cap equipament escènic i musical ni cap centre d'arts visuals**: aquests àmbits de pràctica cultural poden ser atesos des del CCP. Amb tot, restaurar i posar en funcionament el *Cafè-Teatre Orient* és una aspiració ciutadana i una oportunitat que val la pena satisfer si és sostenible.

Pel que fa a la biblioteca, la Gerència del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona considera que, **tot i que Prats de Lluçanès és un municipi petit que no té l'obligació legal de tenir una biblioteca integrada al Sistema de Lectura Pública, ateses les seves característiques i situació geogràfica, la creació d'una nova biblioteca adaptada a l'actual Model XBM està justificada.**

La relació anterior d'infraestructures mostra una notable **atomització** sense vinculació entre elles. Seria convenient **adscriure les infraestructures als equipaments entesos com unitats de gestió per vertebrar la xarxa.**

Si analitzem els equipaments **per sectors culturals**, predominen els polivalents i, en un grau inferior, els de música i arts escèniques. Si els analitzem per **l'estadi de pràctica**, veiem que la majoria són de difusió i exhibició, fent excepció de l'Escola de Música i Arts i el Casal del Jovent (en el qual hi ha pràctiques de formació, creació i producció). No hi ha espais dedicats específicament al suport de la creació i producció. Així doncs, els principals **reptes** són:

- a. Millorar la funcionalitat i qualitat dels equipaments existents
- b. Incorporar nous espais (nova biblioteca, Ca l'Andreuet, Cafè-Teatre Orient) per completar el mapa.

c. Vertebrar la xarxa d'equipaments adscriuint les infraestructures instrumentals als equipaments que tenen un nucli gestor.

Cada un dels 7 equipaments ha de tenir **un responsable** (a dedicació plena o parcial, segons el cas), **un pressupost** i ha d'elaborar una **Proposta de Valor** que descrigui els usos potencials i l'oferta d'activitats, serveis i productes.

Com que sempre és millor tenir pocs equipaments i en perfectes condicions de funcionalitat que tenir-ne molts i en condicions precàries, és convenient inventariar els dèficits funcionals actuals i fer un **Pla d'Adequació** que es pugui implantar durant els propers 7 anys. Abans d'haver-les realitzat seria convenient no posar en funcionament nous equipaments per poder focalitzar els recursos disponibles en l'adequació dels existents.

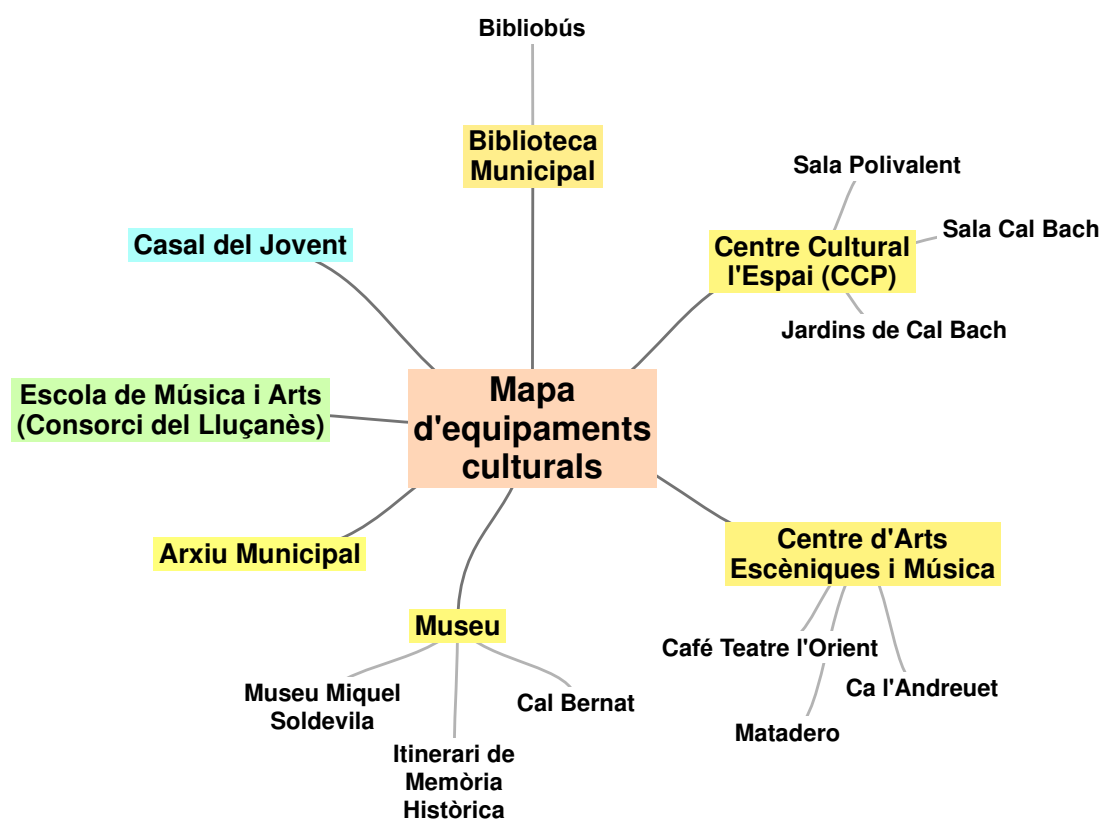
La programació escènica i musical, en el futur (probablement a partir de 2025), s'ubicarà en el Cafè-Teatre Orient. Mentrestant caldrà equipar millor tècnicament la Sala Polivalent, a on ja es realitzen les funcions *d'Anem al Teatre*.

c. Proposta de MEC

Tenint en compte les consideracions anteriors, proposem que a Prats hi hagi en el futur els 7 equipaments culturals que s'indiquen a continuació.

Equipament	Tipus	Infraestructures adscrites	Titularitat	Sector cultural	Estadi
Biblioteca Municipal	Biblioteca	Nou edifici Servei de bibliobús	Ajuntament de Prats en conveni amb DiBa	Lectura i accés a la informació	Difusió
Centre Cultural L'Espai	CCP	L'Espai Sala Polivalent Sala Cal Bach Jardins de Cal Bach	Ajuntament de Prats	Sociocultura i Arts Visuals	Formació, creació, producció, difusió
Centre d'Arts Escèniques i Música (CAEM)	EEM (E1)	Cafè-Teatre Orient (sala d'exhibició, espai de trobada i serveis) Ca l'Andreu (ECP per residències artístiques) Matadero (sala d'assaig)	Ajuntament de Prats	Arts escèniques i música (arts en viu)	Creació, producció i exhibició
Escola de Música i Arts (EMAL)	Escola de formació artística	Escola de Música i Arts	Consorci del Lluçanès		Formació
Museu	Equipament museístic	Museu Miquel Soldevila Itinerari de Memòria Històrica Cal Bernat (centre d'interpretació de festes i tradicions locals)	Ajuntament de Prats	Patrimoni	Difusió
Arxiu Municipal	Arxiu	Arxiu Municipal	Ajuntament de Prats		Difusió
Casal del Jovent	CCPJ	Casal del Jovent	Ajuntament de Prats	Joventut	Formació, creació, producció i difusió

La proposta de Mapa d'Equipaments Culturals es resumeix en el diagrama següent:

10. Crèdits

El Pla d'Acció Cultural és una iniciativa de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Prats de Lluçanès que compta amb el suport de Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona. El desenvolupament d'aquesta fase corresponent a la diagnosi ha tingut lloc entre el novembre i el desembre de 2019.

Ajuntament de Prats de Lluçanès

Jordi Batriu, 2n Tinent d'Alcalde i regidor de Cultura i Turisme

Mireia Soriano, Tècnica de Cultura

Diputació de Barcelona

Laia Gargallo, Cap del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)

Aina Roig, Cap de la secció tècnica del CERC

Eugènia Argimon, Programa d'assessoraments culturals del CERC

Juan Carlos Calvo, Programa d'assessoraments culturals del CERC

Marisa Jiménez Pirla, Programa d'assessoraments culturals del CERC
(revisió ortogràfica i tipogràfica)

Bissap

Jaume Colomer, Direcció

Táina López, Consultora col·laboradora

Marc Francesch, Consultor col·laborador

Agraïm la participació a totes les persones integrants dels diferents grups de debat.

Motxilla ecològica - Càlcul d'un exemplar		
Núm. bDAP	bDAP1103	
Massa publicació (g)	427	Estalvi:*
 Petjada de carboni (g CO ² eq.)	526	455
 Residus generats (g)	57	3
 Consum d'aigua (L)	7	26
 Consum d'energia (MJ)	10	28
 Consum de matèries primeres (g)	227	394

*Impacte ambiental estalviat respecte a una publicació comuna semblant

La Diputació de Barcelona es caracteritza per la seva naturalesa local, de suport i cooperació amb els municipis. Per aconseguir aquests objectius ha desenvolupat un model estrictament municipalista, que té el seu referent en l'establiment de xarxes de gestió amb els ajuntaments, als quals aporta mitjans tècnics, coneixement i experiència; assessorament, recursos econòmics i suport a la gestió dels serveis municipals.

En el marc de l'assistència i la cooperació, l'Àrea de Cultura té com a objectiu donar suport tècnic i aportar visions territorials als municipis a l'hora de definir i aplicar les polítiques culturals. El Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) és el servei encarregat de l'assessorament cultural als ajuntaments en el moment d'establir, a mitjà i llarg termini, nous processos de dinamització i transformació cultural, socials i econòmics al territori.

Els plans d'acció cultural (PAC) són instruments per promoure la reflexió, el debat i el desenvolupament d'estratègies i propostes per a l'acció cultural local. És un procés liderat pels ajuntaments, basat en les aportacions tècniques i la participació ciutadana.

Durant tot el procés es treballen els eixos de les actuacions futures en matèria d'acció cultural local. Així, les propostes s'orienten a reforçar el paper estratègic de les polítiques culturals, la cohesió social, la interculturalitat, la identitat, la transversalitat i el foment del treball en xarxa amb municipis propers.

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Cultura

Gerència de Serveis de Cultura
Oficina d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)
Montalegre, 7, Pati Manning. 08001 Barcelona
Tel 934 022 565
o.estudisrc@diba.cat · www.diba.cat/cerc